

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปริญญานิพนธ์

ของ

อรรณพ พาณิชปฐมพงศ์

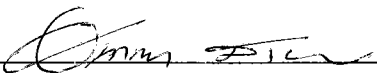
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกวัดผลการศึกษา

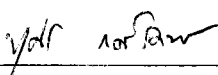
มกราคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

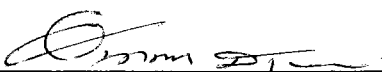
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

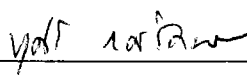
คณะกรรมการควบคุม

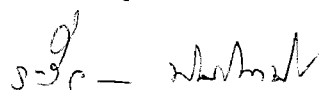
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชุตรี วงศ์รัตน์)

คณะกรรมการสอบ

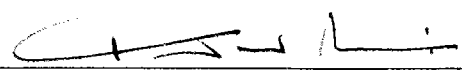
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชุตรี วงศ์รัตน์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ชวลิต รวยอาจิณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 23 เดือน มกราคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และได้รับคำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ชูศรี วงศ์รัตนะ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช และอาจารย์
ชวลิต รวยอาจิณ กรรมการสอบเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ.ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวนา
ชวลิตธำรง อาจารย์ณลินี ณ.นคร ดร.บุญชู ชลัษเฐียร และอาจารย์สายสมร ชาดิยานนท์ ที่
กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ และแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการวัดผลการศึกษาทุกท่าน ที่ให้กำลังใจซึ่งเป็น
เสมือนพลังส่วนหนึ่งที่เสริมให้ผู้วิจัยได้มองเห็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ
ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบคุณ คุณบังอร กมลวัฒนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณ คุณทิพวรรณ
วังเย็น คุณวัชรกร สุวรรณจรัส คุณนันทา ลินะเปสนันท์ และพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ วิชาเอกการวัด
ผลการศึกษาทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในขณะที่กำลังศึกษา

สุดท้ายผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา ครู - อาจารย์รวมถึง คุณอริยธัช กุศล-
สวัสดิ์ ที่ให้การสนับสนุนทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จะทำหรือให้ได้จนผู้วิจัยสำเร็จในการศึกษา

อรรวรรณ พานิขปฐมพงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	
ความหมายของพฤติกรรม.....	7
พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง.....	8
ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง.....	10
ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของความมีวินัยในตนเอง.....	15
ลักษณะบุคคลผู้ที่มีวินัยในตนเอง.....	17
ปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	32
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	34
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	35
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	64
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	76

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	34
2 ค่าสถิติพื้นฐานเป็นรายชื่อของคะแนนปัจจัยแต่ละด้านกับ คะแนนความมีวินัยในตนเอง.....	48
3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง.....	49
4 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง.....	50
5 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามความรับผิดชอบ.....	64
6 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง.....	64
7 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามความอดทน.....	65
8 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง.....	65
9 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 วิธีการสร้างแบบสอบถาม.....	35

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันกระแสวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามาเผยแพร่ในรูปของวัตถุและเทคโนโลยีทำให้เยาวชนไทยเกิดความสับสนไม่สามารถถ่วงถ่วงสิ่งที่เหมาะสมและพึงปรารถนาในการดำเนินชีวิต จึงเป็นสาเหตุทำให้คุณธรรมในตัวบุคคลได้เสื่อมทรามลงอย่างน่าวิตก จะเห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ทุกวัน เช่น ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการดำรงชีวิตและปัญหาอื่น ๆ อีกมาก แต่ปัญหาที่เห็นเด่นชัด คือ ปัญหาเยาวชนในสมัยนี้มีพฤติกรรมที่โน้มเอียงไปในทางที่ขัดต่อสังคม เช่น ตกเป็นทาสของการชักนำไปในทางที่ผิดหลงใหลในวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างไม่มีเหตุผลประพฤติดิสัยธรรมอันดีงามของประเทศชาติ มีความกระด้างกระเดื่องต่อครู อาจารย์ ผู้ปกครองและกฎหมายบ้านเมืองก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อบิดามารดา ครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้องด้วย จัดเป็นปัญหาสังคมที่มีผลกระทบกระเทือนต่อ วัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมของสังคมไทย (เลขา ปิยะจักรียะ . 2525 : 5)

เมื่อสภาพสังคมเกิดความวุ่นวายมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการบีบคั้นทางเศรษฐกิจ การย้วยของสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นสาเหตุให้คนมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้นมีความประพฤตินอกเรื่อนอกรอยมากยิ่งขึ้นและมักจะถูกกล่าวว่าเป็นคนขาดจริยธรรมหรือไร้จริยธรรม (สุดาวรรณ เครือพานิช . 2537 : 37) แนวทางหนึ่งในการลดปัญหาสังคมประเภทนี้ คือ การพัฒนาจริยธรรมให้ฝังลึกอยู่ในจิตใจบุคคลเพื่อจะเป็นเกราะหรือภูมิคุ้มกันให้บุคคลละอายต่อการทำความชั่วหันมาประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามกันมากขึ้น (สงบ ลักษณะ . 2524 : 30) เมื่อคนในสังคมเป็นผู้มีจริยธรรมแล้วประเทศก็สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว (ดวงเดือน พันธมนาวิน . 2524 : 1) เพราะการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น จะต้องกระทำไปพร้อมกันทุกด้านทั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม นอกจากการพัฒนาดังกล่าวจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ คุณภาพของคนในชาติเป็นสำคัญ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศนั้น ปัจจัยที่สำคัญ คือ การมีวินัย ฉะนั้นการมุ่งปลูกฝังให้บุคคลมีวินัยแห่งตน หรือความสามารถควบคุมตนเองจึงเป็นทางลัดในการเสริมสร้างจริยธรรมและพัฒนาทางจิตของบุคคล วินัยแห่งตนมีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคลมากเป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่บรรลุภาวะทางชีวิตและเป็นเครื่องวัดระดับพัฒนาการทางจิตของบุคคลได้ด้วย (ดวงเดือน พันธมนาวิน . 2523 : 1 - 5)

นอกจากนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ (2520 : 177 - 180) กล่าวถึงความมีวินัยไว้ว่าวินัยเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะวินัยเป็นเครื่องช่วยแนะแนวความประพฤติของเด็กในอนาคต วินัยที่ดีมีลักษณะที่เกิดจากแรงผลักดันภายในตัวเด็กมากกว่าแรงบังคับภายนอกและจะไม่มี ความขัดแย้งในตนเอง จุดมุ่งหมายในการที่จะอบรมเด็กให้มีระเบียบวินัยนั้น ต้องการที่จะให้เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ และสามารถทำอะไรได้เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ส่วนอุบล มงคลสวัสดิ์ (2523 : 13 – 16) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของวินัยว่าวินัยเป็นคุณสมบัติอันพึงปรารถนาที่ควรฝึกให้มีขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

การที่จะฝึกวินัยในตนเองให้กับเด็กจะต้องเริ่มจากผู้ที่เกี่ยวข้องเด็กโดยที่ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องเด็กไม่เพียงแต่ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในความรักและความหวังดีของผู้ใหญ่เท่านั้น การฝึกอุปนิสัยและการลงโทษเด็กด้วยวิธีการต่างๆมีผลโดยตรงต่อจริยธรรมของเด็กโดยตรงอีกด้วย (กรมวิชาการ .2525 : 7) ยิ่งในสภาพปัจจุบันความจำกัดของทรัพยากรทำให้คนต้องดิ้นรนแข่งขันเพื่อปากเพื่อท้องของตนมากขึ้น พ่อแม่ผู้ปกครองจึงไม่มีเวลาสั่งสอนเด็กเท่าที่ควร วินัยจึงไม่ได้รับการปลูกฝังที่บ้านมากนักและเมื่อเด็กมาโรงเรียนก็ต้องมาพบกับสภาพโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยการสอนเวียน ครูมักมุ่งแต่การให้ความรู้ทางด้านวิชาการไม่ค่อยคำนึงถึงการอบรมทางคุณธรรมจริยธรรม เด็กจึงขาดวินัยในตนเองมากขึ้น ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (หน่วยงานนี้เทศก. 2534 : 9) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาจึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีวินัยในตนเอง
2. นักเรียนมีนิสัยรักการทำงานและประหยัด
3. นักเรียนมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์และสุขนิสัยที่ดี
4. นักเรียนมีความรู้ทักษะภาษาไทยและคณิตศาสตร์
5. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
6. นักเรียนมีนิสัยและรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
7. นักเรียนมีความสามารถในการดำเนินชีวิต
8. นักเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา
9. นักเรียนมีความเป็นประชาธิปไตย
10. นักเรียนปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
11. นักเรียนรู้คุณค่า ชื่นชมและธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรม

12. นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

13. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา

จะเห็นได้ว่าวินัยในตนเองนี้เป็นคุณธรรมประการหนึ่งที่ทุกคนควรสร้างขึ้นสำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง แต่การสร้างวินัยประเภทนี้ทำได้ยากมากพวกที่มีอายุน้อยหรืออ่อนด้วยวัยวุฒิและพวกที่มีจิตใจอ่อนแอไม่เข้มแข็งก็ไม่สามารถบังคับตนเองให้ประพฤติตามวินัยนี้ได้ และวินัยในตนเองนี้จะทำให้คนเราบรรลุจุดหมายของชีวิตประสบความสำเร็จในชีวิตได้ จึงเป็นวินัยที่ครูควรสร้างสรรให้เกิดแก่เด็กในระดับประถมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นเพราะถ้าเด็กมีวินัยในตนเองตั้งแต่ยังเล็กนั้นจะทำให้เด็กได้ควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดีงาม และประสบความสำเร็จในชีวิตจึงต้องดำเนินการฝึกให้เกิดผลอย่างจริงจัง เนื่องจากเด็กนั้นนับว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดของประเทศ หากไม่ได้เตรียมพัฒนาเด็กให้เป็นทรัพยากรที่ดีแล้ว การพัฒนาประเทศอาจจะเป็นไปได้ไม่เต็มที่เท่าที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าความมีวินัยในตนเองเป็นลักษณะที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้กับเยาวชน เมื่อเยาวชนมีวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานและมีวินัยต่อสังคม ผลที่สุดก็จะมีวินัยต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมซึ่งจะทำให้ประเทศชาติก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของจริยธรรมโดยเฉพาะพฤติกรรมด้านวินัยในตนเอง โดยเห็นว่าวินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะในตัวบุคคลที่ควบคุมตนเองได้ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ผู้ที่มีวินัยในตนเองจะเป็นบุคคลที่รู้จักกาลเทศะสนใจและเอาใจใส่ต่อสังคมเป็นผู้ที่มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสังคม (พรพิมล เฟื่องศรีทอง. 2515 : 247)

แต่จากการศึกษาความหมายขอบข่ายและพฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของบิดามารดาในการปลูกฝังให้เด็กเป็นคนมีระเบียบวินัยตั้งแต่เกิดจนโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีนั้นมีส่วนสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับวินัยในตนเองของเด็ก หรือมีปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองและส่งผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาทางด้านวินัยในตนเอง เพื่อเป็นแนวทางของครู อาจารย์ และผู้ปกครองในการปลูกฝังเด็กนักเรียนให้รู้จักวินัยของตนเองดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อศึกษานำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยบางประการทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทนและการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนมีความสัมพันธ์และส่งผลมากน้อยเพียงใดกับ พฤติกรรมด้านวินัยในตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครู - อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว บิดามารดาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำปัจจัยเหล่านี้ที่สัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองมาสร้างเสริมพัฒนาตนเองเพื่อจะได้เป็นบุคคลที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

9. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จำนวน 1,086 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จำนวน 582 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยบางประการอันได้แก่
 - 3.1.1 ความรับผิดชอบ ✕
 - 3.1.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง ✕
 - 3.1.3 ความอดทน
 - 3.1.4 การอบรมเลี้ยงดู ✕
 - 3.1.4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
 - 3.1.4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 - 3.1.4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ
 - พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำของบุคคลในการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม

2. ปัจจัยบางประการ หมายถึง ลักษณะที่นำมาศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านวินัยในตนเอง ดังต่อไปนี้

2.1 ความรับผิดชอบ หมายถึง การตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ

2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้องกล้าแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำการออกความเห็นในการทำงานใดๆด้วยความมั่นใจไม่มีความลังเลหรือหวั่นวิตกในความสามารถของตน

2.3 ความอดทน คือ ความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุมอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย ให้สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่างได้

2.4 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อบุตรทั้งวาจาและกิริยาท่าทางในลักษณะของการอบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะให้รางวัลและลงโทษในเรื่อง การศึกษาเล่าเรียน การแต่งกาย การคบเพื่อน การทำงานบ้าน การรักษาเวลา การรักษาความสะอาด การใช้จ่ายเงิน การใช้เวลาว่าง สุขภาพและมารยาททั่วไป ซึ่งแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ลักษณะ

2.4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือเด็กในปกครองที่มีความรู้สึกว่าได้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ถูกปล่อยให้ทำอะไรตามใจ และไม่สนใจว่าลูกจะทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ไม่ได้รับการสนับสนุนหรือคำแนะนำจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองไม่ให้ความอบอุ่นและชอบใช้อารมณ์

2.4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือเด็กในปกครองที่มีความรู้สึกว่าได้ได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ได้รับความรัก ความอบอุ่น รับฟังเหตุผลยอมรับความสามารถความคิดเห็นให้ความ ร่วมมือตามโอกาสอันสมควรได้รับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและมีอิสระตามความเหมาะสม

2.4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือเด็กในปกครองที่มีความรู้สึกว่าได้ไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควรถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต้องอยู่ในระเบียบวินัย ไม่รับฟังเหตุผล ก้าวก้าวในเรื่องส่วนตัว ถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำตามที่ตนต้องการ

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของปัจจัยบางประการ หมายถึงค่าที่บอกให้ทราบว่าน้ำหนักของปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน และการอบรมเลี้ยงดู ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองมากน้อยเพียงใด การวิจัยครั้งนี้จะคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) และในรูปคะแนนดิบ (b)
4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึงผู้ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปทางการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 ท่าน และมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของพฤติกรรม
2. ความหมายของพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง
3. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง
4. ความสำคัญและคุณค่า และประโยชน์ของความมีวินัยในตนเอง
5. ลักษณะบุคคลผู้ที่มีวินัยในตนเอง
6. ปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของพฤติกรรม

ชม ภูมิภาค (2516 : 114) อธิบายความหมายของพฤติกรรมสรุปได้ว่าพฤติกรรมตามความคิดของนักจิตวิทยาแนวพฤติกรรมนิยม หมายถึง การเคลื่อนไหวทางกายหรือทาง

สรีรวิทยาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้

ประสาธ อิศรปรีดา (2522 : 13) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมพอสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการ การกระทำหรือกิจกรรมทุกชนิดของมนุษย์หรือสัตว์ ซึ่งกิจกรรมที่แสดงให้ปรากฏเห็นได้ (Overt Behavior) หรือเป็นอากัปกิริยาภายในซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตหรือเห็นได้ยาก (Invert Behavior) เช่น ความรู้สึก การคิด ฯลฯ ก็ได้

ธำรงค์ศักดิ์ หมั่นจักร และศรีสง่า กรรณสูตร (2523 : 2) อธิบายความหมายของ พฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง การกระทำของร่างกายหรืออินทรีย์ทั้งที่ทำโดยรู้สึกตัว และไม่รู้สึกตัวอาจสังเกตด้วยก็ได้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2524 : 3) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำแสดงออก ตอบสนอง หรือตอบโต้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ตรงกันไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกายก็ตาม

ทิพย์ ดวงวิไล (2532 : 3) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมในหน้าที่รับผิดชอบ

สุรัตน์ ศรีตาเดช (2532 : 2) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

นิตยา พูลทองลัซ (2535:10) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึงการกระทำหรือการแสดงออกของมนุษย์ที่ปรากฏออกมา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งการแสดงออกหรือการกระทำดังกล่าวนี้จะมีกระบวนการของสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกำกับภายในตัวบุคคลนั้นๆเสมอ กล่าวคือจะมีกลไกกำกับสั่งการจากความคิดและความรู้สึกที่มีอยู่ภายในเป็นของตนเองตลอดเวลา

โบลเลส และเดเวนพอร์ท (Boles and Davenport.1975 : 423)กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง รูปแบบการกระทำหรือกิริยาอาการที่แสดงออก หรือการเกิดปฏิกิริยาเมื่อเผชิญกับสิ่งภายนอก การแสดงออกอาจเกิดจากอุปนิสัยที่สั่งคม หรือจากความเคยชิน อันได้รับจากประสบการณ์หรือการศึกษา

จากที่กล่าวข้างต้น พฤติกรรม หมายถึงสิ่งที่บุคคลกระทำหรือแสดงออกมาทั้งที่สังเกตได้ และสังเกตไม่ได้ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตามแต่การกระทำหรือการแสดงออกนั้นสามารถวัดได้โดยอาจใช้เครื่องมือช่วยการสังเกตด้วยก็ได้

2. พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 487) ให้ความหมายว่า ความมีวินัยในตนเอง เป็นลักษณะของการนำตนเองควบคุมหรือบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลได้สร้างขึ้นสำหรับตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

กู๊ด (Good. 1959 : 676) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึงการบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช้การบังคับโดยอำนาจภายนอก หากหมายถึงการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้หรือการยอมรับในคุณค่าอันใด อันหนึ่งซึ่งทำให้บุคคลสามารถควบคุมบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

วินเซนท์ (Vincent. 1961 : 42 - 43) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึงการที่บุคคลไม่กระทำการใดๆอันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคตหรือการไม่เข้ามา ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของบุคคลอื่น รวมทั้งหมายถึงการที่บุคคลกระทำสิ่งที่ตนไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำสิ่งอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

พรพิมล เพ็ศรีทอง (2515 : 13) ให้ความหมายว่า วินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถในตัวบุคคลที่ควบคุมตนเองได้ ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ผู้ที่มีวินัยในตนเองจะเป็นบุคคลที่รู้จักกาลเทศะสนใจและเอาใจใส่ต่อสังคมเป็นผู้ที่มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสังคม

กรุณา กิจขยัน (2517 : 6) ได้อธิบายคำนิยามของวินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง แม้ว่าจะมีสิ่งเร้าภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าภายในตนเอง เช่น ความปรารถนาเป็นอุปสรรคก็ตาม ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

วิวัฒน์ อิศวณิชย์ (2523 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเอง โดยสำนึกด้วยตนเองซึ่งพฤติกรรมของวินัยในตนเอง ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทน ไม่กังวลใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความตั้งใจจริง มีความรู้สึกผิดชอบ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามระเบียบของสังคมด้วย

บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523 : 11) ได้สรุปความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองทั้งอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนเองต้องการ แม้จะมีสิ่งเร้าภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าจากภายใน ความปรารถนาเป็นอุปสรรคขัดขวางก็ตาม ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปตามที่ตนเองได้ตั้งใจไว้ รวมไปถึงการรู้จักกาลเทศะไม่กระทำการใดๆอันก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองและผู้อื่น สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคมปฏิบัติตามกฎของสังคม

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2523 : 2 - 3) ได้ให้ความหมายของ วินัยแห่งตนว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลตนเอง เมื่อตนทำดีและลงโทษตนเองเมื่อตนทำชั่ว ซึ่งหมายถึงความสามารถในการควบคุมตนหรือความสามารถที่จะยับยั้งเป็นตัวของตัวเอง

ชาลี นาคทัต (2524 : 6) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมและมีความรับผิดชอบ โดยเกิดจากการสำนึกขึ้นมาเอง ไม่เฉพาะอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่บังคับจากภายนอกเท่านั้น และบุคคลจะต้องยอมรับการกระทำของตนเองแม้จะมีอุปสรรคก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 248) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบข้อบังคับต่าง ด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ

ศิริพร กล่อมจันทร์ (2526 : 7) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ เช่น ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามแนวทางที่สังคมยอมรับเต็มที่ที่จะกระทำในสิ่งที่ควรกระทำ

เฉลิมชัย รัตนกรี (2527 : 16) ได้ให้ความหมายของวินัยว่า หมายถึง การรู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆที่สังคมกำหนดหรือตนเองกำหนดไว้

ธวัชชัย ชัยจริญายกุล (2529 : 99) ได้ให้ความหมายของควมมีวินัยในตนเอง ไว้ว่า หมายถึง การควบคุมตนเองให้กระทำการและปฏิบัติตนอยู่ในกรอบหรือทิศทางที่เหมาะสม

ธวัชชัย ใจเย็น (2535 : 77) ได้สรุปไว้ว่า ควมมีวินัยในตนเองมีคุณสมบัติที่ต้งามที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล มุ่งสมารถที่จะแสดงออกมาได้ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากสามัญสำนึกจากภายในร่างกายที่ได้รับการอบรมปลูกฝังซึมซาบของมนุษย์ในสังคมด้วยความสมัครใจและมีความมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ดี

จากที่กล่าวข้างต้น ควมมีวินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดควมสำนึกกว่าเป็นค่านิยมที่ต้งาม ซึ่งจะไม่กระทำการใดๆ ที่ทำให้เกิดควมยุ่งยากเดือดร้อนต่อตนเองและบุคคลอื่นในอนาคต

3. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 62 - 64) และ สุรชาติ สังข์รุ่ง (2532 : 60 - 63) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง คือ

3.1 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer)

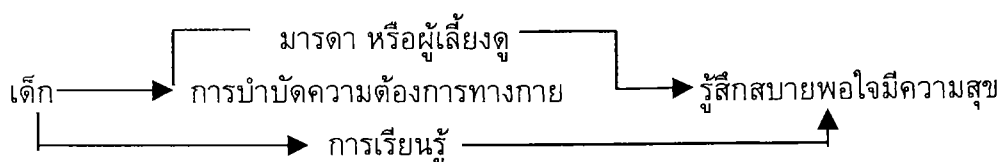
การเกิดควมมีวินัยในตนเองนั้นจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกจนกระทั่ง เติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญก็คือ ควมสัมพันธ์ของผู้เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลกับตนเอง หรือสมารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้นซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่า ทารกหรือเด็กต้องการจะเรียนรู้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1.1 บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กทารก คือ บิดา มารดาหรือผู้ปกครองดูแลที่เป็นผู้ที่บ่าบัด ตอบสนองควมต้องการของทารก เช่น ได้กินนมเมื่อหิว มีผู้บดยุงให้เมื่อถูกยุงกัด ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบ่าบัดหรือตอบสนองควมต้องการก็จะรู้สึกสบายพอใจและมีความสุข ความรู้สึกเหล่านั้นจะรุนแรงมากขึ้น และติดตรึงอยู่ในสำนึกจนโตขึ้น รวมทั้งที่ทุกครั้งที่ได้รับการตอบสนองควมต้องการจะมีบิดา มารดาหรือผู้ปกครองอยู่ด้วย เด็กจึงเกิดควมรักควมพอใจในบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดู เมาเรอร์เชื่อว่า ควมรู้สึกรัก และพอใจของเด็กเหล่านี้ เกิดจากการเรียนรู้ที่ได้รับการตอบสนองควมต้องการของตัวเอง ดังนั้น บุคคลสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก คือ บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนั่นเอง

3.1.2 ควมรัก ควมพอใจ ควมผูกพันของเด็กที่มีต่อบิดา มารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแล นำไปสู่การปฏิบัติตามคำสั่งสอน หรือใช้เป็นตัวอย่างที่เด็กจะเลียนแบบทั้งคำพูดและการกระทำ ทำให้เขาเกิดความสุขควมพอใจ อันเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง การเลียนแบบเหล่านั้นจะทำตามที่ดีและไม่ดีตราบที่ลักษณะเหล่านั้นอยู่ในตัวเองของผู้ที่ตนเองรักและพอใจ ความสามารถในการให้รางวัลตนเองโดยการเลียนแบบนี้ เมาเรอร์เชื่อว่า จะปรากฏใน

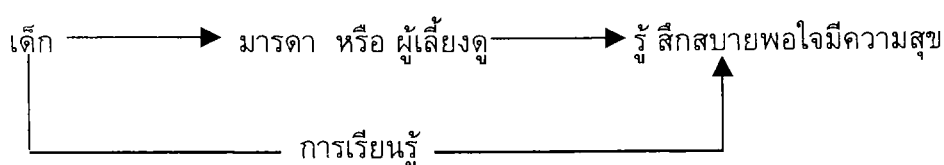
เด็กที่อายุประมาณ 8 - 10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้มีความสามารถที่จะควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การตอบโต้เมื่อเกิดความรู้สึกคับข้องใจ ความกลัว ฯลฯ สำหรับผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง หรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารกจึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดการยับยั้งชั่งใจในการกระทำ กลายเป็นผู้ที่ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายบ้านเมืองอยู่เสมอ ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงสรุปได้ว่า การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้ที่บรรลुวุฒิภาวะทางจิตนั้น จะต้องเริ่มจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กอย่าง มีความสุข อบอุ่น และผ่านการอบรมสั่งสอน หรือจากการเลียนแบบที่ดึงมาจากผู้ที่เลี้ยงดูเด็กเอง และจะพัฒนามาเป็นลักษณะเด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลและกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลต่อไป จากทฤษฎีของเมอเรอร์ที่กล่าวมาสรุปเป็นรูปที่ 1 ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1



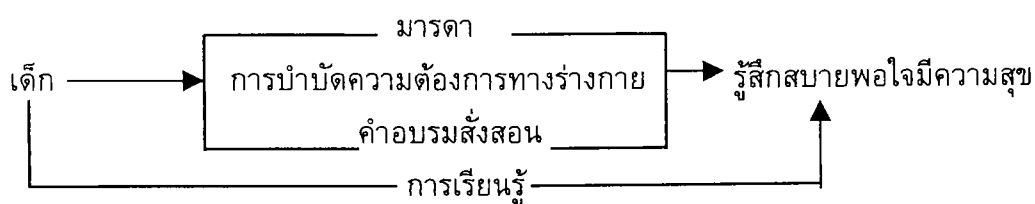
เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาหรือผู้เลี้ยงดูโดยที่มารดาหรือผู้เลี้ยงดูมาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกาย และทางจิตใจ เช่น อาหาร การทำความสะอาดร่างกายให้เด็ก การสัมผัส การกอดให้ความรักความอบอุ่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่ามารดาทำให้เกิดความสุข

ขั้นที่ 2



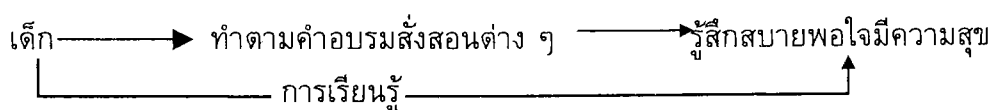
เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาเด็กจะมีความรู้สึกสบายใจมีความสุขเพราะเด็กเคยเรียนรู้ว่ามารดานำความสุขความพอใจมาให้

ขั้นที่ 3



เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาที่มาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกาย และคำอบรมสั่งสอนต่างๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่าคำสอนและการกระทำต่างๆ เป็นตัวแทนของมารดา

ขั้นที่ 4



เด็กกระทำการต่างๆ ตามที่มารดาเคยอบรมสั่งสอนไว้ถึงแม้จะไม่มีมารดาอยู่ด้วยเพราะคำอบรมสั่งสอนต่างๆ เหมือนเป็นตัวแทนของมารดา จึงทำให้เด็กที่ทำตามคำอบรมสั่งสอนของมารดาเกิดความรู้สึกสบายใจพอใจและมีความสุข

การเกิดวินัยในตนเองนี้ตามทฤษฎีของเมอเรอร์นี่ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในตัวบุคคลเท่านั้น ยังต้องอาศัยการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีกมาก ลักษณะวินัยในตนเองจึงจะพัฒนาขึ้นมาเด่นชัดจนกลายเป็นสาเหตุของสาเหตุของพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอของบุคคล

3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเอง ของเพคและ

ฮาวิกเฮิร์ส (Peck and Havighurst)

เชื่อว่าการควบคุมควบคุมของอีโก้ (Ego Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผลพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ของแต่ละบุคคลไม่เท่ากันเนื่องจากได้รับความรู้จากจริยศึกษาที่ทำให้บุคคลรู้ผลการกระทำของตนนั้นไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความมีวินัยในตนเอง หรือการควบคุมของอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ในระดับที่ต่างกัน กล่าวโดยสรุปคือ จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลังควบคุมอีโก้ และ ซูเปอร์อีโก้ให้ได้ในระดับที่เหมาะสมซึ่งจะเริ่มในเด็ก เป็นต้นมาจนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีภาวะจิตที่สมบูรณ์ นั่นคือมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม

ทฤษฎีที่กล่าวมานี้ทำให้สามารถจำแนกคุณลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

3.2.1. พวกปราศจากจากจริยธรรม (Amoral Person) เป็นบุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ และซูปเปอร์น้อยมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง บุคคลเหล่านี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง เป็นผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

3.2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ต่ำ แต่มีพลังควบคุมซูปเปอร์อีโก้มากขึ้นในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลเหล่านี้ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจและผลได้ของตนเองเป็นคนที่ไม่จริงใจต่อผู้อื่นจะยอมอยู่ใต้อำนาจของผู้ที่จะเอื้อประโยชน์ตามที่ต้องการได้ ลักษณะนี้มักจะปรากฏในวัยเด็กตอนต้น และบางประเภทจะติดตัวไปตลอดชีวิต

3.2.3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ต่ำเหมือนสองพวกแรก แต่มีพลังในการควบคุมซูปเปอร์อีโก้ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ไตร่ตรองตกอยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้มีวินัยในตนเองปานกลางแต่ไม่แน่นอน

3.2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังในการควบคุมซูปเปอร์อีโก้มากเป็นผู้ที่ยอมรับ กฎระเบียบปฏิบัติของสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเอง เป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นศรัทธา เป็นผู้มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลเหล่านี้ทำตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดเนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อปัญหาให้ผู้อื่นก็ไม่สนใจขาดความยืดหยุ่นบุคคล เหล่านี้จึงจัดเป็นผู้ที่ยังไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

3.2.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้มาก และมีพลังในการควบคุมซูปเปอร์อีโก้มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่าง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม และความสมเหตุสมผลไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผลเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงมากเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนัก และนักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกลักษณะที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมอเรอร์ และทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและฮาวิกเฮิร์ส จะเห็นความสอดคล้องกันของทั้งสองทฤษฎี คือ ในทฤษฎีของเมอเรอร์ แสดงให้เห็นว่า การวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองเริ่มมาจากการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกจนเกิดความผูกพัน และเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนของผู้เลี้ยงดูหรือเลียนแบบ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ส่วนทฤษฎีของเพคและฮาวิกเฮิร์สนั้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเติบโตมาแล้วได้รับประสบการณ์และความรู้ทางจริยธรรมจากสังคม และรับเข้าไปในตนเองจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิด

เป็นความมีวินัยในตนเองจึงสามารถสรุปได้ว่ากำเนิดของความมีวินัยในตนเองนั้น เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วัยทารก และสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางจากครอบครัว โรงเรียน และสังคม พัฒนาเป็นพลังในการควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเองในการแสดงพฤติกรรมใด ๆ อย่างเหมาะสม คือเป็นผู้ที่บรรลุภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์

3.3 ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ

สุรชาติ สังขรุ่ง (2532 : 60 - 63) กล่าวว่าทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ มีแนวคิดของทฤษฎีนี้ว่าการสร้างวินัยเป็นกระบวนการที่ต้องมีเป้าหมายแน่นอนและต้องดำเนินการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างศรัทธา หมายถึงจะให้คนมีวินัยในเรื่องใดต้องสร้างศรัทธาเสียก่อน โดยใช้เทคนิคแนวคิดของกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value clarification) หรือ V. C. ซึ่งเป็นการตรวจสอบของบุคคลว่าสิ่งที่เขาเห็นมีคุณค่าสำหรับเขาหรือไม่ การจะทำให้คนเห็นคุณค่าในเรื่องใดนั้นขึ้นอยู่กับเขาได้เลือกสรรจนได้เห็นคุณค่าในสิ่งที่เขาพบเห็นด้วยตัวเขาเองแล้วแสดงออกเป็นพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 การสร้างพฤติกรรมแบบอย่าง หลังจากเกิดศรัทธาแล้วใช้อิทธิพลกลุ่มช่วยกำหนดพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง (Modeling) ให้ปฏิบัติ และกลุ่มจะทำหน้าที่ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มอีกด้วย เทคนิคการสร้างพฤติกรรมแบบอย่างนี้เป็นแนวคิดของการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) หรือ S. L. ซึ่งถือว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลจากการลอกเลียนแบบพฤติกรรมในสังคม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติเป็นนิสัยแนวคิดของการปรับพฤติกรรม(Behavior Modification) หรือ B.M. เชื่อว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ถ้าพฤติกรรมใดทำแล้วให้ผลน่าพอใจ หรือได้รับการเสริมแรง เช่น ยกย่อง สนใจ ชมเชย ฯลฯ ก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นอีกในสภาพแวดล้อมเดิม ในทางตรงข้ามหากแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วได้ผลตอบแทนไม่น่าพอใจหรือได้รับการลงโทษ เช่น ไม่ได้รับความสนใจมีแต่ความเฉยเมย ถูกตำหนิ ก็มีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีกภายใต้สิ่งเร้าเดิม

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการวินัยในตนทั้งสามทฤษฎีอธิบายการเกิดการพัฒนาวินัยในตนเองของคนตั้งแต่แรก กล่าวคือในทารก วัยเด็ก พัฒนามาจนกระทั่งค่อนข้างคงที่ใน วัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น แต่ก็ยังสามารถส่งเสริมหรือพัฒนาไปได้อีกโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ตามทฤษฎีการสร้างและพัฒนาวินัยแบบสามมิติ

4. ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของควมมีวินัยในตนเอง

การพัฒนาประเทศให้ไปสู่ความเจริญลุล่วงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาคุณภาพของพลเมือง การปลูกฝังควมมีวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะวินัยในตนเอง หรือความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นหัวใจของการแสดงออกซึ่งคุณธรรมทุกประเภท โดยคุณธรรมทั้งหลายที่บุคคลแสดง ออกมานั้นเป็นด้านต่าง ๆ ของความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของควมมีวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

ออซเบล อังในพรณทิพย์ พันทอง (2534 : 28 - 29) กล่าวว่า การปลูกฝังควมมีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งเป็นวัฒนธรรมของสังคมมีความสำคัญดังนี้

- เรียนรู้มาตรฐานการกระทำหรือความประพฤติที่สังคมยอมรับ
- มีวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น เป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอดทนต่อความคับข้องใจได้
- มีมโนธรรมที่ดี มีศีลธรรม
- มีความปลอดภัยทางอารมณ์

ชาร์ลส์ เอช แมดสัน และคลีฟฟอร์ด แมดสัน (Madsen. 1981 : 6 - 7) ได้เน้นว่าระเบียบวินัยมีความจำเป็นอย่างมาก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยนั้นจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเน้นว่า " เมื่อคุณกระทำในสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีจะเกิดขึ้นแก่คุณด้วย " เพราะควมมีระเบียบวินัยนั้น เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางปฏิบัติซึ่งระเบียบวินัยนั้นจะต้องมีการสอนและการเรียนรู้ สังคมใดที่ขาดควมมีระเบียบวินัยจะเป็นสังคมที่วุ่นวาย

ยุพดี เตชะอังกู อังอิงมาจากสมาคมการศึกษาแห่งอเมริกา (Child Study Association of America. 1953 : 132 - 135) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสร้างวินัยในตนเองเพื่อระงับ หรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกด้อยต่ำ ความรู้สึกที่ตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกเหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้บุคคลขาดควมเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงออกหรือขจัดควมรู้สึกดังกล่าวจึงเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาควมเชื่อมั่นในตนเองได้

สนั่น สุมิตร (2520 : 20 - 21) กล่าวไว้ว่า การฝึกทางวินัยโดยมีจุดประสงค์ให้ มีนิสัยประจำใจดี คือ ให้มีความเคารพ มีมารยาทและความประพฤติอันดีงาม มีความเห็นอกเห็นใจ มีความร่วมมือซึ่งกันและกัน และยังคงกล่าวต่อไปอีกว่า ถ้าสามารถดัดนิสัยประจำใจให้ได้ดี ความมั่นคงปลอดภัยและความรุ่งเรืองของชาติจะมีได้อย่างไม่มีปัญหา ทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป นอกจากนี้ยังกล่าวถึงคุณค่าของวินัยในตนเองซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ

- วินัยทำให้ผู้รักษาเป็นคนดีเป็นเครื่องมือป้องกันควมเสื่อมเสีย

- วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของคนใครจะเป็นคนดีหรือคนเลว ดีมาก ดีน้อยไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัดได้แม่นยำ เท่ากับการสังเกตวินัยของผู้นั้นว่าเคร่งครัดในวินัยของตนเองผู้นั้นเป็นคนดี

- วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- กรมวิชาการ (2525 : 21) กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของระเบียบวินัยไว้ดังนี้
- เป็นเครื่องป้องกันความเสื่อมเสีย
- ช่วยให้ผู้รักษาระเบียบวินัยเป็นคนดี
- เมื่อฝึกบ่อย ๆจนเป็นนิสัยจะช่วยให้การงานสำเร็จเรียบร้อย รวดเร็ว

ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524 : 84 - 85) ได้สรุปคุณค่าของควมมีวินัยในตนเองสอดคล้อง กับสุชา และสุรางค์ จันท์ธอม ดังนี้

- วินัยทำให้ผู้รักษาวินัยดีขึ้น เป็นเครื่องป้องกันความเสื่อมเสีย
- วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของคนที่มีความมีวินัยในตนเองสูงผู้นั้นเป็นคนดี
- วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประติพันธ์ อุปรมย์ (2528 : 140 - 141) ได้อธิบายถึงคุณค่าของวินัยว่าช่วยให้กลุ่มคน หรือสังคมต่าง ๆอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ซึ่งวินัยไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับในกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่ยังหมายถึงกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยในตัวเองด้วย กลุ่มสังคมใดที่มีสมาชิกที่มีวินัยในตนเองมาก วินัยในสังคมนั้นก็อาจไม่จำเป็นต้องสร้างมากนัก เพราะทุกคนในสังคมจะมีความรับผิดชอบสูง และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียนกัน และมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างดี

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (2520 : 255 - 257) ได้อธิบายไว้ว่าจุดมุ่งหมายของวินัยทั้งหลายนั้นมิใช่การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นแนวทางที่ผู้ใหญ่ต้องการ แต่จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของวินัย คือ เพื่อให้เด็กเกิดความต้องการที่จะกระทำการสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง มิใช่จากสิ่งที่อยู่แวดล้อมหรือการบังคับบัญชา วินัยที่ดีเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัวเองมากกว่าแรงบังคับจากภายนอก คือควมมีวินัยในตนเอง

สุชา และสุรางค์ จันท์ธอม (2521 : 97) กล่าวถึงคุณค่า และประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองเอาไว้ดังนี้

- ช่วยให้เกิดมีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ช่วยให้เกิดมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง
- ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
- ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้ตนเอง
- ช่วยให้ครูและนักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน
- ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

จากความสำคัญของวินัยในตนเองจะเห็นว่า วินัยในตนเองนั้นเป็นเป้าหมายที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็กคงอยู่และพัฒนาขึ้นไปในระดับเยาวชน และติดตัวไปจนตลอดชีวิต เพราะว่าวินัยนั้นเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมใช้ยึดถือ และประพฤติ ปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็จะวุ่นวายสับสน เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน แต่หากทุกคนในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเองจะทำให้บุคคลนั้นทำอะไรด้วยความมีเหตุผล มีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองมีความเชื่อมั่นในการกระทำ ความดี ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์สังคมและหมู่คณะ และเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุขแล้วยังเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

5. ลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง

วินัยเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเด็กเพราะช่วยเติมปรารถนาของเด็กให้เต็มรวมทั้งให้เกิดการปรับตัวทางบุคลิกภาพและสังคมอย่างมีสุข (Hurlock 1984 : 393) เนื่องจากวินัย คือ การแสดงออกซึ่งการแสดงคุณธรรมต่าง ๆ มีหลักปัจจัยสำคัญร่วมกันที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านวินัยในตนเอง ดังที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง ไว้ดังนี้

โตโรธี วอลเตอร์ บาร์ช (Baruch. 1949 : 4 - 5) สรุปลักษณะบุคคล ผู้มีวินัยในตนเองดังนี้ คือ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ
3. ปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม

เดวิด พี ออซูเบล (Ausubel. 1965 : 459 - 460) เสนอว่า ผู้มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. ฟังตนเอง
4. ควบคุมอารมณ์ได้
5. อดทน

เจอรี่ เอสวิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) อ้างถึงการศึกษากองฟู (Gough) ซึ่งศึกษาถึงการควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเองพบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก

2. มีความวิตกกังวลน้อย
3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

กรุณา กิจขยัน (2517 : 21) ได้สรุปว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกผิดชอบ
4. ไม่กังวลใจ
5. มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล
8. กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ
9. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
10. มีความอดทน

วิواهرวัน มูลสถาน (2523 : 33) สรุปว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
4. ไม่กังวลใจ
5. มีความตั้งใจจริง
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ
8. มีเหตุผล
9. กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ
10. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
11. ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม
12. มีความอดทน
13. มีความเชื่ออำนาจภายในตน
14. มีลักษณะมุ่งอนาคต

วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523 : 3) ได้สรุปว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเอง จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ
2. ความรับผิดชอบ
3. ความอดทน
4. ความไม่กังวล
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง
6. ความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
7. ความตั้งใจ
8. ความรู้สึกรับผิดชอบ
9. ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525 : 6) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้

ดังนี้

1. ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง
2. มีความเป็นผู้นำ
3. มีความรับผิดชอบ
4. ตรงต่อเวลา
5. เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
7. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี
8. รู้จักเสียสละ
9. มีความอดทน
10. มีความตั้งใจเพียรพยายาม
11. ยอมรับผลการกระทำของตน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526 : 59 : 69) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองว่ามีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์
2. มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความรับผิดชอบสูง
5. มีความสามารถในการระลอบความต้องการ
6. สามารถคาดหวังผลกรรมที่จะเกิดขึ้นภายหลัง
7. มีการตั้งเป้าหมายเพื่ออนาคต

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 : 12) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ความรู้สึกรับผิดชอบ

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความตั้งใจ
4. ความอดทน
5. ความเป็นผู้นำ
6. ความซื่อสัตย์

ชิตกมล สังข์ทอง (2535) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความตั้งใจ
4. ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม
5. สามารถชะลอการได้รับความพึงพอใจ
6. สามารถคาดหวังผลกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต

กัลยา สุวรรณรอด (2537 : 3) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้

ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความอดทน
4. ความไม่กังวลใจ
5. ความตั้งใจจริง
6. ความมีเหตุผล
7. ความซื่อสัตย์
8. การตรงต่อเวลา
9. ความเป็นผู้นำ

พอสรุปได้ว่าคนที่มีความวินัยในตนเองจะมีลักษณะความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความอดทน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวมีลักษณะใดที่สัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความมีวินัยมากน้อยเพียงใด จึงศึกษาลักษณะด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัย

6. ปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองจะเริ่มพัฒนามาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโตด้วยการ

อบรมดูแลสั่งสอนปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้เด็กได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนั้นธรรมชาติและประสบการณ์ต่างๆที่เด็กได้รับจะเห็นว่ามีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อการประพฤติปฏิบัติด้านวินัยในตนเอง ดังนี้

๒๐๘๓

6.1 ความรับผิดชอบ ✎

ความหมายและความสำคัญของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึงการตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญยิ่ง เป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบวินัยและสงบสุข การที่สังคมขาดความระเบียบวินัยอาจกล่าวได้ว่าเกิดจากบุคคลขาดคุณสมบัติหลายประการ คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันอดทน ความซื่อสัตย์ ความสม่ำเสมอ การพึ่งตนเอง ฯลฯ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2514 : 55 - 57)

ดังนั้นความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยที่จะช่วยลดปัญหาต่างๆในสังคมได้นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 มีวัตถุประสงค์ระบุไว้ข้อหนึ่งว่า มุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ ความเสียสละ ซื่อสัตย์ อดทน คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 12) ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงความรับผิดชอบแล้ว อาจกล่าวได้ว่าหากบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลดีต่อไปนี้

1. คนมีความรับผิดชอบย่อมจะทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลา
2. คนมีความรับผิดชอบย่อมได้รับการสรรเสริญและเป็นคุณประโยชน์ทั้งต่อตน และสังคม
3. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานโดยไม่ต้องให้บุคคลอื่นบังคับ
4. ไม่เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม
5. ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุขเรียบร้อยแก่สังคม

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาไปเรื่อยๆจนถึงวัยรุ่น ผู้ใหญ่จึงต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก แนะนำส่งเสริมในทางที่ถูกที่ควรให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาและค่อยๆปลูกฝังความรับผิดชอบให้ เพราะนอกเหนือจากการมีวินัยและความรับผิดชอบตามธรรมชาติอันเกิดขึ้นได้เองแล้วเด็กยังเรียนรู้ความรับผิดชอบจากวัฒนธรรมโดยอาศัยการสั่งสอนจากบุคคลแวดล้อมลักษณะเช่นนี้เป็นกฎเกณฑ์ธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันในสังคม (กิ่งแก้ว อัดถการ. 2524 : 15 - 19)

ความรับผิดชอบไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิดแต่เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และได้รับการอบรมโดยตรงกล่าวคือ ถ้าฝึกอบรมเป็นไปในทางที่ใช้อำนาจมากเกินไป ความรับผิดชอบของเด็กจะ

ดังไปด้วย ความเครียดและความวิตกกังวลที่เกิดจากการกระทำผิดจะขัดขวางการปรับตัวที่ดีของเด็ก และในทางกลับกันถ้าขาดการอบรมหรือฝึกฝนให้เด็กมีความรับผิดชอบเด็กก็จะหย่อนวินัยในตนเอง (Justin. 1950 : 722)

ดังนั้นความรับผิดชอบจึงมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง ดังที่เพค (Peck. 1958 : 347 - 350) ศึกษาพบว่า การที่เด็กมีความรับผิดชอบสูงก็ขึ้นอยู่กับการฝึกวินัยโดยอาศัย ความรักนั้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นด้วย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ เซียร์ และเลวิน (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ 2517 : 11 อ้างอิงมาจาก Sears and Levin. 1957 : 415) ซึ่งได้สัมภาษณ์พ่อแม่ของเด็กอนุบาล จำนวน 379 คน เกี่ยวกับการฝึกอบรมเด็ก และได้พบว่าการให้ความรัก และการยอมรับลูกในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว และการฝึกวินัยโดยใช้เหตุผล นั้นคือ การให้ความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งการฝึกวินัยแก่เด็กซึ่งจะช่วยให้เด็กทำตามที่พ่อแม่ต้องการจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านความรับผิดชอบสูง สำหรับวิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างถึงผลการศึกษาของ กอฟ (Gough) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง หรือที่เรียกว่า วินัยแห่งตนของผู้ที่มีปัญหาทางความประพฤติว่า ผู้ที่มีระดับวินัยแห่งตนสูงจะมีความรับผิดชอบสูงกว่าไม่กังวลมีความอดทนมากกว่า มีเหตุผลที่ดีเป็นของตนเอง และมีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม ดังนั้นความรับผิดชอบจึงมีส่วนสัมพันธ์ที่จะทำให้เกิดวินัยในตนเองด้วย ✓

6.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

ความหมายและความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูก กล้าแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำ การออกความเห็นในการทำงานใดๆด้วยความมั่นใจ ไม่มีความลังเลหรือหวั่นวิตกในความสามารถของตนเองที่บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้วจะไม่เฉยเมยต่อสภาวะการณ์ต่างๆในสังคมของตนเองแต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่อย่างถูกต้อง ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการกระทำในทุกๆสิ่งเกี่ยวกับชีวิตตนและความอยู่รอดของสังคม

ความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆอยู่เสมอบุคคลยิ่งประสบความสำเร็จมากเท่าไรย่อมทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำคัญในหน้าที่ของพลเมืองหรือผู้รู้จักหน้าที่และระเบียบวินัยของตนเองและสังคมคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นเพื่อให้เกิดกับเด็กต้องอาศัยการเลี้ยงดูให้ความรักความอบอุ่นรวมทั้งให้โอกาสเด็กได้ฝึกฝนสิ่งต่างๆและยอมรับในความสามารถของเด็กโดยไม่เปรียบเทียบกับเด็กคนอื่น

ดังนั้นการที่บุคคลจะมีวินัยในตนเองได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันและมีอิทธิพลต่อการควบคุมตนเองหรือวินัยในตนเอง โดยเฉพาะบุคคลที่มีความเชื่อมั่นจากภายในตนเองสูงจะมีความสามารถควบคุมตนเองมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นจากภายนอกซึ่งต้องอาศัยแรงเสริมจึงจะแสดงพฤติกรรม (Rundora 1986 : 348, Rotter 1985 : 180 , กรุณา กิจขยัน 2517) ต่อมาสมาคมการศึกษาแห่งอเมริกา (Child Study Association of America , 1952 : 132 - 135) ศึกษาพบว่า จุดมุ่งหมายของวินัย คือเพื่อการระงับหรือควบคุมความโกรธความรู้สึกต่ำต้อย ความรู้สึกว่าตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การลดหรือขจัดความรู้สึกดังกล่าวให้หมดไปจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองขึ้นได้

6.4 ความอดทน

ความสำคัญและความหมายของความอดทน

ความอดทน คือ ความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุมอารมณ์จิตใจ และร่างกายให้สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

การที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ต้องอาศัยการฝึกฝนความเพียรพยายามและที่สำคัญต้องมีความอดทนในสิ่งที่ตนเองรับผิดชอบเพื่องานสิ่งนั้นจะได้สำเร็จลุล่วง การฝึกความอดทนมีหลายอย่าง เช่น อดทนต่อความลำบาก อดทนต่อความทุกข์ อดทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่ออำนาจกิเลส อดทนต่ออำนาจกิเลส ฯลฯ

การที่คนเราจะมีระเบียบวินัยได้ต้องอาศัยความอดทนในตัวเองจึงจะนำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดี ตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ที่มุ่งหวังให้นักเรียน เป็นคนดี มีวินัย ความเสียสละ ซื่อสัตย์ อดทน คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 12) ดังนั้นความอดทนจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุคคลเกิดวินัยขึ้น เช่น การเข้าแถวซื้ออาหาร อดทนในการทำงานต่าง ๆ อดทนและทำตามกฎของบ้านเมือง

จากการศึกษาความอดทน กับวินัยในตนเองจึงมีส่วนสัมพันธ์กัน แต่มีการกล่าวถึงลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่นๆ และความอดทนเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง เช่น วิกกินส์(Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของ กอฟ (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัย ในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบสูง มีความวิตกกังวลต่ำ มีความอดทนมีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม

6.3 การอบรมเลี้ยงดู

การที่บุคคลจะมีวินัยในตนเองได้นั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของครอบครัวเป็นสำคัญ โดยเฉพาะบิดามารดาซึ่งเป็นผู้วางรากฐานทางสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรโดยเฉพาะวิธี การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีผลต่อความมีวินัยในตนเอง (Hurlock. 1984 : 402 ; Schell and Hall. 1983 : 319 ; Berk. 1989 : 601 ; บัณฑิตา ศักดิ์อุดม. 2523 ; วิวาทวัน มูลสถาน. 2523) การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นการให้ความรู้ประสบการณ์เป็นการวางแผนการอยู่ในสังคมให้กับเด็กทั้งนี้เพราะบ้านเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม และความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับผู้อื่น (Zimbardo. 1977 : 59) ซึ่งไรท์

(Wright 1981 : 39) ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อเด็กใน 4 ด้าน คือ การควบคุมการเป็นตัวอย่างแก่เด็ก การให้รางวัล และการลงโทษซึ่งมีอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในหลายๆ ด้าน

บุคลิกภาพโดยส่วนรวมของคนเรานั้นส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน รวมกับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่คนเราได้รับตั้งแต่วัยทารก วัยเด็ก แม้เมื่อเจริญวัยขึ้นบุคคลผู้นั้น จะมีประสบการณ์มากขึ้น แต่ประสบการณ์เหล่านั้นไม่ได้มีอิทธิพลลึกซึ้งไปจนถึงประสบการณ์ เดิมอันเป็นรากฐานที่สะสมมาตั้งแต่เยาว์วัย ละม้ายมาศ (นิภาพรรณ แก่นคง. 2532 : 48 ; อ้างอิงมาจาก ละม้ายมาศ. 2510)

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกวินัยในเด็กซึ่งเริ่มจากครอบครัวอย่าง กว้างขวาง ได้แก่ การศึกษาของบัมรินด์ (Grusec.1988 : 171 ; อ้างอิงมาจาก Baumrind. 1973) ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ควบคุมและเข้มงวด และควบคุมโดย การลงโทษ การควบคุมของพ่อแม่ไม่ได้วัดจากทัศนคติต่อการลงโทษที่จำกัด หรือก้าวร้าว แต่วัด จากวินัยที่เข้มงวดโดยดูจากกิจกรรมของเด็กที่อยู่ในกฎข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอ และความรู้สึก ของเด็กที่ควบคุมพฤติกรรม ซึ่งแบ่งพฤติกรรมระหว่างพ่อแม่และเด็กออกเป็น 3 ลักษณะ คือ แบบ Authoritarian มีลักษณะควบคุมสูง ทำให้เกิดการสูญเสียความเป็นอิสระของตัวเด็กเอง โดยเฉพาะเด็กชาย บัมรินด์ (Grusec. 1988 : 172 ; อ้างอิงมาจาก Baumrind. 1971) ส่วน พ่อแม่ที่มีลักษณะ Authoritative จะชี้แนะกิจกรรมสำหรับเด็กอย่างมีเหตุผลแต่เคารพในความ สามารถและความแตกต่างของเด็ก การสอนวินัยจะเป็นลักษณะที่มีบรรยากาศอบอุ่นมีความรัก ต่อกันซึ่งจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการของวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น

จากการวิจัยที่ผ่านมา นักจิตวิทยาได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นหลายรูปแบบ บาง ประเภทมีลักษณะตรงข้าม และบางประเภทมีลักษณะความเกี่ยวข้องกันจนดูเหมือนจะเป็นการ อบรมเลี้ยงดูประเภทเดียวกัน ดังนั้นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่นักจิตวิทยาหลายท่านได้แบ่งไว้ มีลักษณะดังนี้

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1984 : 402 - 403) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Autocratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าเป็นการควบคุมร่างกายเรื่องส่วนตัวของตน ยับยั้งก้าวร้าวทำให้ตนเองรู้สึกผิดเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา และบิดามารดาใช้คำพูดที่ทำให้ตนเองรู้สึกอับอาย

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าเป็นการปฏิบัติต่อบุตรอย่างยุติธรรม บิดามารดาไม่มีความอดทนไม่ตามใจจนเกินไป และเข้มงวดกวดขันจนเกินไปยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตรให้ความร่วมมือแก่บุตรตามโอกาสอันควร

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Laissez - faire Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าตนเองได้รับการตามใจ และไม่ได้รับการเอาใจใส่ คำแนะนำช่วยเหลือจากบิดามารดาเท่าที่ควร

ไซมอนด์ (สกวน สุทธิเลิศอรุณ. 2524 : 33 - 35 ; อ้างอิงมาจาก Symond. 1970 : 221 - 228) ได้สรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กไว้หลายประการดังนี้

1. พ่อแม่ที่ปล่อยปละละเลยบุตร บุตรจะมีลักษณะเป็นคนก้าวร้าวเจ้าคิดเจ้าแค้นชอบพูดปด ลักเล็กขโมยน้อย หนีโรงเรียน

2. พ่อแม่ที่ประคบประหงมบุตรเกินไป บุตรจะมีลักษณะเป็นคนไม่ให้ความร่วมมือพึ่งตนเองไม่ได้ ต้องพึ่งผู้อื่นเสมอ

3. พ่อแม่ที่มีอำนาจเหนือบุตร บุตรจะเป็นคนเจ้าระเบียบ สุขภาพเรียบร้อยอยู่ในโอวาท สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี ว่านอนสอนง่าย สงบเสงี่ยม การตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจขาดความคิดริเริ่ม

4. พ่อแม่ที่ยอมจำนนบุตร บุตรจะขาดความรับผิดชอบ ไม่อยู่ในโอวาท เห็นแก่ตัวดื้อดึง และทำอะไรตามใจ

แอลเดอร์ (เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์. 2525 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Elder. 150 - 155) ได้อธิบายถึงลักษณะของการเป็นพ่อแม่ในแบบต่าง ๆ ไว้ 7 แบบ ซึ่งมีตั้งแต่เคร่งครัดมากที่สุดไปจนถึงชนิดที่ปล่อยปละละเลยมากที่สุดไว้ดังนี้

1. แบบเผด็จการ (Autocratic) ผู้เป็นพ่อแม่คือ อำนาจทุกอย่างซึ่งลูกที่อยู่ในปกครองไม่มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดๆเลยและยังไม่มีโอกาสได้ตัดสินใจใด ๆ แม้แต่ในเรื่องส่วนตัว

2. แบบอำนาจนิยม (Authoritarian) เด็กวัยรุ่นอาจแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะได้บ้าง แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายขึ้นอยู่กับผู้เป็นพ่อแม่

3. แบบประชาธิปไตย (Democratic) มีการศึกษาและถกปัญหาอย่างอิสระระหว่างพ่อแม่กับลูก ๆ ซึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูก ๆ และลูกอาจตัดสินใจบางอย่างได้ แต่การตัดสินใจ

จะต้องขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของพ่อแม่ด้วยซึ่งก็หมายความว่า พ่อแม่มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของลูก

4. แบบเสมอภาค (Equalitarian) ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของลูก การตัดสินใจต่าง ๆ พ่อแม่ ลูกมีความเสมอภาคกันที่จะแชร์ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. แบบตามใจ (Pernissive) การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาหรือพฤติกรรมต่างๆของลูก ลูกสามารถที่จะตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างมีอิสระ แต่คำแนะนำของพ่อแม่ก็ยังได้รับความเคารพเชื่อฟังอยู่มาก

6. แบบปล่อยตามสบาย (Laissez - jaire) ลูกสามารถทำอะไรก็ได้โดยมีอิสระเสรี โดยไม่จำเป็นต้องฟังคำแนะนำจากพ่อแม่หรือไม่ ลูกมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่างด้วยตนเองที่เกี่ยวข้องกับตัวของเขา ซึ่งพ่อแม่จะไม่มาเกี่ยวข้องด้วย

7. แบบปล่อยปละละเลย (Ignoring) พ่อแม่ไม่สนใจว่าลูกจะทำอะไรอย่างไร หรือมีความสนใจน้อยมาก ไม่สนใจพยายามชักจูงพฤติกรรมของลูกเลย

มัญشري บุณนาค (2514 : 22) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ดังนี้

1. แบบประชาธิปไตย (Democratic) คือ พ่อแม่รับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูบุตร และภาระอื่นของครอบครัว การตัดสินใจใด ๆ ในครอบครัวเกิดขึ้นจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคน บุตรมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และรับผิดชอบในกิจการต่างของครอบครัว มีโอกาสหัดคิดริเริ่มและตัดสินใจจากเรื่องเล็กไปหาเรื่องใหญ่ และจะสร้างเป็นนิสัยต่อไป จะรู้จักคิดริเริ่ม และแสดงความคิดเห็นมีความเชื่อมั่นในตนเองฟังตนเอง

2. แบบอิตาเลียน (Authoritarian) คือพ่อแม่มีอำนาจสิทธิขาดในการกิจทุกประการในครอบครัว เป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมายและกฎเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่กับบุตรในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบนี้จะห่างเหิน บุตรจะรู้สึกขาดความอบอุ่นและมั่นคงปลอดภัยการปฏิบัติตามคำสั่งพ่อแม่เป็นประจำทำให้ขาดความคิดริเริ่มไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

3. แบบปล่อยตามใจ (Laissez - Jaire) พ่อแม่มักใช้อารมณ์กับบุตรมากกว่าเหตุผล บุตรจะรู้สึกขาดความรัก และมักจะมองโลกในแง่ร้ายไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่เชื่อความยุติธรรมและไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือรับการฝึกฝนให้มีคุณธรรมความดีงามต่างๆ ขาดความเป็นระเบียบวินัยขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง และไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

วราภรณ์ รักวิจัย (2528 : 14 - 17) ได้กล่าวถึงผลของการอบรมเลี้ยงดูประเภทต่าง ๆ ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก ดังนี้ ผลของการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หรือแบบใช้เหตุผล เด็กจะมีลักษณะดังนี้

- เป็นคนเปิดเผยเป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล
- มีความรับผิดชอบ

- มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี
 - สามารถปรับตัวได้ดี และกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ
 - สามารถช่วยเหลือตัวเองและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
 - มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง
 - ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์
 - รู้จักใช้เหตุผล เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
- ผลของการเลี้ยงดูแบบคาดหวังกับเด็ก เด็กจะมีลักษณะดังนี้
- ไม่มีความมั่นใจในตนเอง
 - ไม่สามารถค้นพบความสามารถของตัวเอง ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต
 - ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบพึ่งพาผู้อื่น
- ผลของการเลี้ยงดูแบบทะนุถนอมมากเกินไป เด็กจะมีลักษณะดังนี้
- เป็นคนเอาแต่ใจตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ พึ่งตนเองไม่ได้
 - ไม่สามารถจะแก้ปัญหาด้วยตนเอง ปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ยาก

วิจิตรา วสุวานิช (2525 : 35 - 37) ได้ประมวลลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ไม่เหมาะสมจากผลการศึกษาของนักจิตวิทยา ดังนี้

1. ทำที่เคร่งครัด ควบคุมบังคับเรียกร้องเอาแต่ใจ จะทำให้เด็กมีบุคลิกภาพอ่อนแอ ประสาทอ่อน มีบุคลิกภาพกระต้าง ก่อทวน
2. ทำที่ปฏิเสธ ไม่ยอมรับ ไม่ต้องการทำให้เด็กมีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม
3. ทำที่สมยอม ตามใจเกินขอบเขตทำให้เด็กมีบุคลิกภาพเอาแต่ใจตนเอง เพราะเคยตัวจากการถูกตามใจ
4. ทำที่ปกป้อง ทะนุถนอมเกินควร เด็กจะมีบุคลิกภาพพึ่งพาผู้อื่น

จากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ามีลักษณะใกล้เคียงกันในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของเฮิร์ลล็อก (Hurlock. 1984 : 402 - 403) ซึ่งแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ (Autocratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าเป็นทาสทาสีของพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ บังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา และบิดามารดาใช้คำพูดที่ทำให้ตนเองรู้สึกอับอาย
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Rearing) หมายถึงการอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าเป็นสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนอย่างยุติธรรม ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร ให้ความร่วมมือแก่บุตรตามโอกาสอันควร

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Laissez - faire Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าได้ดำเนินการตามใจ และไม่ได้รับการเอาใจใส่คำแนะนำช่วยเหลือจากบิดา มารดาเท่าที่ควร

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยมีการวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ สำหรับการวิจัยในประเทศนั้นได้มีผู้ทำการวิจัยหลายท่านด้วยกันดังนี้

ภัทรา นิคมานนท์ (2517 : 48 - 50) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีล 5 ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษากับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2516 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบ แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง แบบทดสอบวัดความเกรงใจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเองและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งสอดคล้องกับที่ วรณวิภา ทองงอก (2517 : 9) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงานและการเรียนเนื่องจากมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นพยายามนั่นเอง

กรุณา กิจยยัน (2517 : 79) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า จำนวน 300 คน พบว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองดีและความเชื่อในอำนาจภายในตนเอง มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางบวกกับความมีวินัยแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นับว่าผลการวิจัยนี้สนับสนุนผลการวิจัยของเวลเคอร์ (Welker) และ ไบรอันท์ (Bryant) จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นว่าความ มีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพหลายด้าน บุคคลใดมีวินัยในตนเองดีก็จะเป็นผู้มีบุคลิกภาพด้านอื่นดีด้วย เช่น เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวได้ดี มีความเชื่อมั่นในอำนาจภายในตนเอง อดทน มีเหตุผล มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ซึ่งลักษณะเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ควรปลูกฝังให้มีขึ้นในตัวเด็กทุกคน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : 134 , 138) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเอื้อเฟื้อและวินัยในสังคมซึ่งวินัยในสังคมนี้มีความใกล้ชิดและคล้ายคลึงวินัยในตนเองมาก ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่รายงานว่าได้ถูกเลี้ยงดูแบบรักมาก มีวินัยทางสังคมสูงกว่าวัยรุ่นที่รายงานว่าได้ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อย ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมนั้น วัยรุ่นที่รายงานว่าได้ถูกควบคุมน้อยมีวินัยทางสังคมมากกว่าผู้ที่รายงานว่าได้ถูกควบคุมมาก

วิวัฒน์ มูลสถาน (2523) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู และ ความมีวินัยในตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 กรุงเทพฯ จำนวน 443 คน โดยแบ่งการเลี้ยงดูออกเป็นสามประเภท คือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย ผลการวิจัยพบว่า การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

มานิตย์ แก้วปู่ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง พบว่า

1. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้านความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้านความมีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2527) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความมีวินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 228 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จะมีวินัยในตนเองและความภาคภูมิใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 : 57 - 66) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 858 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 6 ฉบับ คือ แบบทดสอบด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทนและความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบย่อยแต่ละฉบับมีค่าเท่ากับ 0.7417 0.7828 0.6386 0.5784 0.7188 และ 0.9248 ตามลำดับ คะแนนเกณฑ์ที่ใช้ตีความหมายของแต่ละด้าน เท่ากับ 14, 11, 11, 6, 7 และ 12 ส่วนเกณฑ์รวมทุกด้านเท่ากับ 69 หมายความว่า นักเรียนที่สอบได้เท่ากับ หรือมากกว่าคะแนนเกณฑ์แต่ละด้านจัดว่าเป็นผู้มีวินัยในตนเองใน แต่ละด้านเหล่านั้น

โรจนา ศุขะพันธ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษามหาบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร

นคร ที่มี เพศ และการศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่าง วินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษา เอกชนกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิงมีวินัยในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักการศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชายและหญิง พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทั้งชั้นปีที่ 1 และ 3 พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมยศ พุทธนิมิต (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคัมศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยจำแนกตามเพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและเสริมสร้างระเบียบวินัยในตนเองของครูสังคัมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคัมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่ำที่ระดับนัยสำคัญ .05

ชิตกมล สังข์ทอง (2533) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น เพื่อเลือกตัวทำนายในการพัฒนาตนเองของวัยรุ่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น และบิดามารดา จำนวนกลุ่มละ 120 คน แบ่งการเลี้ยงดูเป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกับวิวิทย์วัน ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองได้ดีกว่าการเลี้ยงดูแบบอื่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยภายในประเทศไทยจะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก ให้คำแนะนำ ให้เหตุผล และการฝึกวินัยอย่างเหมาะสมไม่ปล่อยปละละเลย หรือควบคุมมากเกินไปจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นที่จะควบคุมตนเอง อดทนและมีความรับผิดชอบที่จะฝึกวินัยในตนเองสูงกว่าที่พ่อแม่จะควบคุมเด็กอย่างเข้มงวดกวดขัน หรือปล่อยปละละเลยมากเกินไป

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศก็มีผู้ทำการวิจัยหลายท่านดังนี้

บาร์ค (Baruch. 1949 : 4 - 5) สตรอทเธอร์ แจ็ค และเพจ โดยบาร์ค ได้ศึกษาพบว่าวินัยในตนเองจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และยังพบว่าผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

เลียวนาร์ด (Leonard. 1952 : 26) ศึกษาพบว่า การที่พ่อแม่ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กไม่ได้สร้างบรรยากาศของความรัก ไม่ได้ช่วยเหลือเด็ก หรือมีการคาดหวังจากเด็ก

มากเกินไป หรือฝึกวินัยเข้มงวดเกินไปจนขาดความเข้าใจต่อความรู้สึกของเด็กจะเป็นการสร้างปัญหา และยับยั้งพัฒนาการในการบังคับตนเองของเด็ก

มัสเสน (Mussen. 1969 : 513 -514) ได้ศึกษาการฝึกวินัยให้แก่เด็กได้ผลตรงกับเชียร์สและคณะ โดยพบว่าการฝึกวินัยโดยการให้ความรักจะส่งเสริมพัฒนาการของ ความรู้สึก รับผิดชอบ เขาได้เสนอแนะว่าการฝึกวินัยโดยให้ความรักควรใช้จนกว่าเด็กจะเลิกพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เพราะการกระตุ้นให้เด็กยอมรับอย่างแท้จริงว่าการกระทำของเขาไม่เหมาะสม

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของกอฟ (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิด และพฤติกรรม ทางสังคม และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย

ไวส์เฟลด์ (Weisfeld. 1974 : 1990 B) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของเด็ก พบว่า บิดามารดามีแนวโน้มในการที่จะควบคุมแก่เด็กมากขึ้น เมื่อโตขึ้นหรืออาจกล่าวได้ว่าระดับอายุ หรือระดับชั้นเรียนมีผลต่อความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันด้วย

เซเวียคอฟ (Sheviakov. 1975 : 8 - 14) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กว่าควรเป็นวินัยในตนเอง มากกว่าวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่ง และควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ โดยมีใช้กระทำตามเพราะเป็นคำสั่งหรือการลงโทษ นั่นคือ การปลูกฝังวินัยในตนเองควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความชื่นชม และความรักในอุดมคติ และ ออซูเบล (Ausubel . 1965 : 189 - 190) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า วินัยในตนเองนั้นมาจากการควบคุมภายในและภายนอก การควบคุมภายใน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ แต่การควบคุมภายนอกที่ได้แก่การลงโทษหรือการบังคับจะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้น้อย

โรเบิร์ต (Robert. 1978 : 3862 A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นระเบียบวินัยของโรงเรียน ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร (A Comparision of Perceptions of School Discipline between Students , Parent , Teacher and School Administrators) พบว่าปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญ คือการขาดความมั่นใจในการเรียนของนักเรียน การใช้เงินฟุ่มเฟือย การขาดความสนใจจากผู้ปกครอง นักเรียน ส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความมั่นใจในการเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และต่างมีความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และต่างมีความคิดเห็นว่ระเบียบวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอ และให้สิทธิเสรีมากเกินไป

จากงานวิจัยต่างประเทศจะเห็นว่าความมีวินัยในตนเองจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว ความวิตกกังวล และพฤติกรรมเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ด้วย

สรุปจากผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศจะเห็นว่าพฤติกรรม ด้านความมีวินัยในตนเอง น่าจะเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ความรับผิดชอบตลอดจนต้องมีความอดทน และความเชื่อมั่นที่จะควบคุมตนเองประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีถูกระเบียบวินัยของสังคม จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความอดทนของนักเรียนว่าจะมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองมากน้อยเพียงใด

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กัน
2. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จำนวน 16 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,068 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชันซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) มีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวน 582 คน ซึ่งมีความเชื่อมั่น 95 % (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 260 อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกโรงเรียนที่มีอยู่ทั้ง 16 โรงเรียน ออกเป็นสามขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (โดยแบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ) จากการสำรวจพบว่า มีโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน 22 ห้องเรียน ขนาดกลาง 6 โรงเรียน 19 ห้องเรียน และขนาดเล็ก 5 โรงเรียน 8 ห้องเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนในแต่ละขนาดมา 30 % ได้จำนวนห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนดังตาราง ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
<u>ขนาดใหญ่</u>		
วัดชัยพฤกษมาลา	3	135
วัดปากน้ำฝิ่งเหนือ	4	124
<u>ขนาดกลาง</u>		
วัดโพธิ์	2	95
วัดดลิ่งชัน	2	83
วัดพิบูล	2	78
<u>ขนาดเล็ก</u>		
วัดทอง	1	32
วัดไถ่เตี้ย	1	35
รวม	15	582

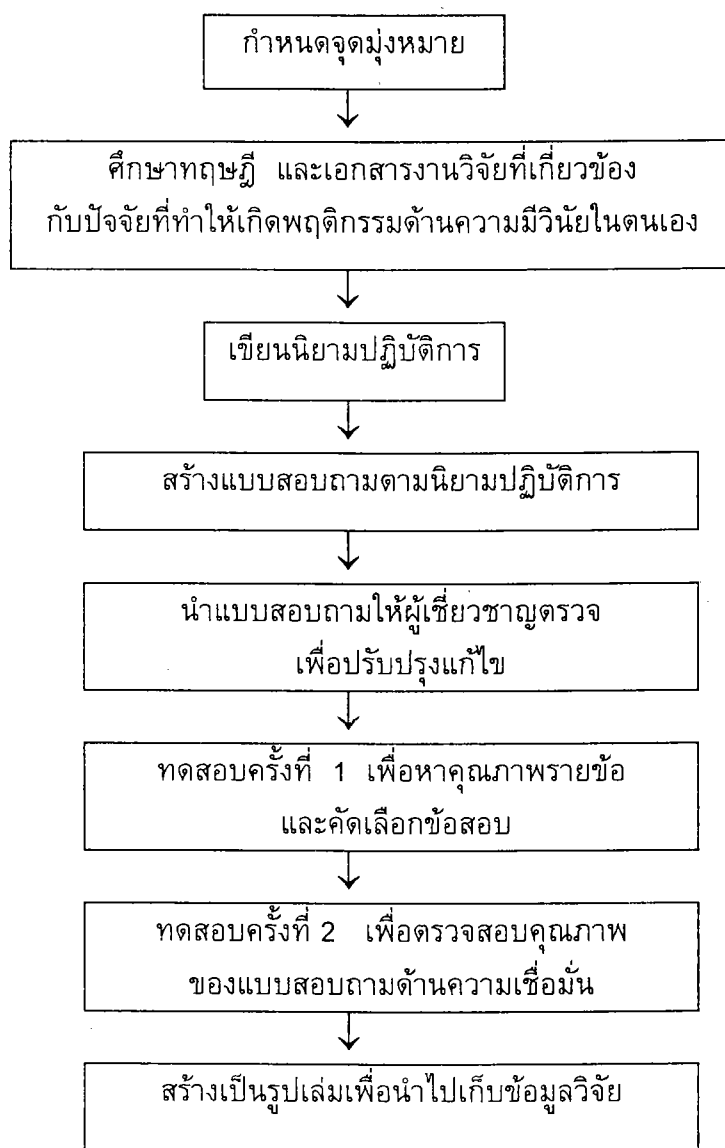
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ แต่ละฉบับมีจำนวน 15 ข้อ ดังนี้

- แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ จำนวน 4 ฉบับดังนี้
 - ฉบับที่ 1 ความรับผิดชอบ
 - ฉบับที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ฉบับที่ 3 ความอดทน
 - ฉบับที่ 4 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ
 - 4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
 - 4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 - 4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
- แบบสอบถามวัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน 1 ฉบับ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังแสดงในภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามวัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

จากภาพประกอบ 1 เป็นการแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม
เพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 ฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับมีจำนวน 15 ข้อ และวัดลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ จำนวน 4 ฉบับ คือ

1.1 ความรับผิดชอบ

1.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

1.3 ความอดทน

1.4 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

1.4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

1.4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

2. แบบสอบถามวัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน 1 ฉบับ

2. ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. เขียนนิยามปฏิบัติการ จากการศึกษาในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่จะวัด

4. เขียนข้อคำถามที่ถามในแบบสอบถาม แต่ละฉบับให้สอดคล้องตามที่นิยามไว้ฉบับละ 30 ข้อ ทั้ง 5 ฉบับ

5. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับมาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม โดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเป็นนักวัดผล 3 ท่าน คือ รศ.นิภา ศรีไพโรจน์, ผศ. เขาวนา ขวลิตธำรง , และอาจารย์ณิณี ณ นคร และเป็นนักวิชาการของกรมวิชาการ 2 ท่าน คือ ดร.บุญชู ชลัษเฐียร และอาจารย์สายสมร ขาดิยานนท์ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้พิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามที่นิยามไว้ในแต่ละฉบับแล้ว

- ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง

- ให้คะแนน -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง

- ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจคำถาม

ข้อใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม ดังตัวอย่าง

การพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ได้นิยามไว้

แบบสอบถาม	ข้อความ	เกณฑ์การพิจารณา		
		-1	0	1
ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน	ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงงานที่คุณครูมอบหมาย ข้าพเจ้ากล้าแสดงกายไม่สุภาพในที่ชุมชน เมื่อทำผิดข้าพเจ้าพยายามแก้ไขโดยไม่ ท้อแท้			

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความแต่ละข้อในแบบสอบถามแต่ละฉบับมีค่าดังนี้

ฉบับที่ 1 ด้านความรับผิดชอบมีจำนวน 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0 - 1 ผู้วิจัยคัดไว้ 22 ข้อ ปรับปรุงภาษา 8 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.7 - 1

ฉบับที่ 2 ด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีจำนวน 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0 - 1 ผู้วิจัยคัดไว้ 18 ข้อ ปรับปรุงภาษา 12 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1

ฉบับที่ 3 ด้านความอดทนมีจำนวน 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0 - 1 ผู้วิจัยคัดไว้ 20 ข้อ ปรับปรุงภาษา 10 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1

ฉบับที่ 4 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ คือ

4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีจำนวน 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0 - 1 คัดไว้ 19 ข้อ ปรับปรุงภาษา 11 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1

4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจำนวน 30 ข้อ มีความสอดคล้อง 0 - 1 คัดไว้ 22 ข้อ ปรับปรุงภาษา 8 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.7 - 1

4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีจำนวน 30 ข้อ มีความสอดคล้อง 0 - 1 คัดไว้ 21 ข้อ ปรับปรุงภาษา 9 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.7 - 1

ฉบับที่ 5 เป็นแบบสอบถามด้านความมีวินัยในตนเอง มีจำนวน 30 ข้อ มีความสอดคล้อง 0 - 1 คัดไว้ 26 ข้อ ปรับปรุงภาษา 4 ข้อ รวม 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 - 1

6. นำแบบสอบถามในขั้นที่ 5 ที่คัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขภาษาแล้วไปทดลองสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนชุมชนทางดิ่งชั้น และโรงเรียนวัดมะกอก โรงเรียนละ 100 คน โดยแต่ละโรงเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ละครึ่ง 50 คน และให้กลุ่มแรกตอบแบบสอบถามด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านความอดทน ส่วนกลุ่มที่ 2 ตอบแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบสอบถามด้านความมีวินัยในตนเอง รวมสอบฉบับละ 100 คน การตอบแบบสอบถามของนักเรียนแต่ละกลุ่มผู้วิจัยได้จับเวลาในการตอบแบบสอบถามแต่ละฉบับเพื่อเป็นแนวทางที่จะให้นักเรียนใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามในการวิจัย จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดลองครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อได้ผลดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามด้านความรับผิดชอบ มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 0.2959 ถึง 4.3676 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 1.7542 ถึง 4.3676

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -0.2.445 ถึง 5.4426 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.9531 ถึง 5.4426

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามด้านความอดทน มีจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -0.530 ถึง 4.9317 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.7514 ถึง 4.9317

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก t สูงๆ ตรงกันทั้งสามแบบการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

4.1 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 0.3945 ถึง 5.1558 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.9331 ถึง 5.1558

4.2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.5454 ถึง 6.3138 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.7554 ถึง 6.3138

4.3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) 0.6974 ถึง 6.1306 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.8626 ถึง 6.1306

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามด้านความมีวินัยในตนเอง มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -0.9085 ถึง 4.6598 คัดเลือกไว้ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.8338 ถึง 4.6598

นำแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับๆ ละ 15 ข้อ ที่คัดเลือกไว้ตามเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นฉบับใหม่เพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2

7. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ในข้อ 6 ไปทดลองสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนจิมพลี จำนวน 150 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ Cronbach, ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 ความรับผิดชอบ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7190

ฉบับที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7959

ฉบับที่ 3 ความอดทน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7371

ฉบับที่ 4 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7688

4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8573

4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9009

ฉบับที่ 5 ความมีวินัยในตนเองมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8958

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

ลักษณะของแบบสอบถามปัจจัยบางประการ

ฉบับที่ 1. ความรับผิดชอบ จำนวน 15 ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
(0) ข้าพเจ้าล้มเลิกกระดานเมื่อครูเข้าสอน			
(00) ข้าพเจ้าจะส่งการบ้านเมื่อคุณครูมอบหมายให้ทำ			

ฉบับที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 15 ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
(0) ข้าพเจ้าไม่ยกมือตอบ เมื่อคุณครูถาม			
(00) ข้าพเจ้าไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ตอบเพื่อนไป			

ฉบับที่ 3 ความอดทน จำนวน 15 ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
(0) ข้าพเจ้าจะไม่ขออนุญาตออกนอกห้องขณะที่คุณครูกำลังสอน			
(00) ข้าพเจ้าจะพยายามอยู่เฉย ๆ ขณะที่เพื่อนล้อชื่อพ่อแม่ของตนเอง			

วิธีการตรวจให้คะแนน

สำหรับแบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการตั้งแต่ฉบับที่ 1 - 3 ถ้านักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ประจำ” ของกระดาษคำตอบ ให้ 2 คะแนน “บางครั้ง” ให้ 1 คะแนน และ “ไม่เคย” ให้ 0 คะแนน

ฉบับที่ 4 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 15 ข้อ
- 4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 15 ข้อ
- 4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเป็นการสร้างสถานการณ์ที่เป็นตัวแทนของเหตุการณ์ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องราวการศึกษา การแต่งกาย การทำงานบ้าน ฯลฯ เพื่อเข้าถึงวิธีการที่บิดามารดา ผู้ปกครอง จะปฏิบัติต่อตนเองเมื่อเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ แบบสอบถามนี้จะเป็นสถานการณ์จำนวน 15 ข้อในแต่ละข้อมีคำตอบ 3 ตัวเลือก ผู้ตอบจะต้องตอบคำถามทุกตัวเลือกในแต่ละข้อ คำตอบนั้นเป็นตัวแทนของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แต่ละคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ตัวเลือก เมื่อแยกคำตอบฉบับละ 15 ข้อ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
(0) เวลาเลิกเรียนนักเรียนไปเที่ยวเล่นจนเย็นกลับถึงบ้านผู้ปกครองเห็นจะปฏิบัติอย่างไร			
ก. เรียกมาทำโทษทันที			
ข. เรียกมาตักเตือน และให้ไปผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้า			
ค. เฉย และไม่สนใจ			

วิธีการตรวจให้คะแนน

ถ้านักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ประจำ” ของกระดาษคำตอบ ให้ 2 คะแนน “บางครั้ง” ให้ 1 คะแนน และ “ไม่เคย” ให้ 0 คะแนน

ลักษณะของแบบทดสอบพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน 15 ข้อ
ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
(0) เมื่อข้าพเจ้าข้ามถนนจะข้ามตรงทางม้าลาย			
(00) เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติข้าพเจ้าจะยืนตรงทันที			

วิธีการตรวจให้คะแนน

ถ้านักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ ประจำ “ ของกระดาษคำตอบ ให้
2 คะแนน “ บางครั้ง “ ให้ 1 คะแนน และ “ ไม่เคย “ ให้ 0 คะแนน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โดยมี
ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร เพื่อขอความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตคลองสาน เพื่อ
ขออนุญาตให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน
นัดหมายวัน เวลา ที่จะนำแบบสอบถามไปทดสอบ
4. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะสอบในแต่ละครั้ง
5. วางแผนดำเนินการสอบ โดยผู้วิจัยดำเนินการสอบด้วยตนเอง
6. ชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและทราบถึงวัตถุประสงค์ในการสอบ
และขอความร่วมมือในการสอบเพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง
7. นำผลที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าสถิติและทดสอบสมมติฐาน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามปัจจัยบางประการแต่ละฉบับและแบบสอบถามพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามปัจจัยบางประการทั้ง 4 ฉบับ และแบบสอบถามด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน รวมเป็น 5 ฉบับ
3. หาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
4. หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
5. หาค่าน้ำหนัก (Beta Weight) ของความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และความมีวินัยในตนเองและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม
 - 2.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง และแบบสอบถามปัจจัยบางประการโดยหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185 อ้างอิงมาจาก Edwards 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความอดทน ด้านการอบรมเลี้ยงดูและแบบสอบถามวัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 70) ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนตัวแปร X กับตัวแปร Y
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนชุดที่ X
 $\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนชุดที่ Y
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum Y^2$ แทน ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2530 : 325)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}; df = N-2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจงแบบที
 r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนข้อมูลหรือจำนวนคน

2.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร(Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 28)

$$R^2_{y.1,2,3,\dots,n} = \sum \beta_i r_{iy}$$

เมื่อ $R^2_{y.1,2,3,\dots,n}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวอิสระตัวที่ 1 ถึง n กับตัวแปรตาม (Y)
 β_i แทน คำนำนัยสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน
 r_{iy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (i) กับตัวแปรตาม (y)

2.6 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 63)

$$F = \frac{R^2/k}{(1-R^2)/(N-k-1)}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)
 R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ
 $df1$ แทน k
 $df2$ แทน $N - k - 1$

2.7 หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ โดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur . 1973 : 61)

$$b_i = \beta_i \frac{S_y}{S_i}$$

เมื่อ b_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i
ในรูปคะแนนดิบ

β_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i
ในรูปคะแนนมาตรฐาน

S_i แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปร
อิสระตัวที่ i

S_y แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม

2.8 ทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta - Weight) โดยใช้ t - test (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 119)

$$t_i = \frac{b_i}{SE_{bi}}; df = N - k - 1$$

เมื่อ t_i แทน ค่าการแจกแจงแบบทีของค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i

b_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูป
คะแนนดิบ

SE_{bi} แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักของความสำคัญ

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

ในการวิจัยครั้งนี้ การคำนวณค่าสถิติตั้งแต่ 2.1 - 2.8 ใช้โปรแกรม SPSS
(Statisticals Package for the Social Science) (SPSS inc. 1985 : 165 -171)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ t
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
F	แทน	ค่าสถิติพิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ
b	แทน	น้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	น้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	ความรับผิดชอบ
X_2	แทน	ความเชื่อมั่นในตนเอง
X_3	แทน	ความอดทน
X_4	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
X_5	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
X_6	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
Y	แทน	ความมีวินัยในตนเอง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายแบ่งออกเป็นตอน ๆ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยแต่ละด้านกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน และสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. คำนำนัยสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานเป็นรายชื่อของปัจจัยแต่ละด้านกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยแต่ละด้าน กับความมีวินัยในตนเอง มาทำการวิเคราะห์หาค่า สถิติพื้นฐาน ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานเป็นรายชื่อของคะแนนปัจจัยแต่ละด้าน กับคะแนนความมีวินัยในตนเอง

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.
ความรับผิดชอบ	1.8370	0.6580
ความเชื่อมั่นในตนเอง	1.7210	0.7252
ความอดทน	1.7912	0.7719
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	1.7154	0.7040
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	1.9845	0.6308
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	1.7336	0.6777
ความมีวินัยในตนเอง	1.7949	0.6858

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และความมีวินัยในตนเอง มีคะแนนเต็มแต่ละข้อ เท่ากับ 2 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อ 1.7154 ถึง 1.9845 โดยที่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด เท่ากับ 1.9845 รองลงมา ได้แก่ ความรับผิดชอบ มีคะแนนเฉลี่ย

รายข้อ เท่ากับ 1.8370 ความมีวินัยในตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อ เท่ากับ 1.7949 ความอดทนมีคะแนนเฉลี่ยรายข้อ เท่ากับ 1.7912 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อ เท่ากับ 1.7336 ความเชื่อมั่นในตนเองมีคะแนนเฉลี่ยรายข้อ เท่ากับ 1.7210 และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำสุด เท่ากับ 1.7154 แบบสอบถามทั้ง 5 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อเกินครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม คือ มีค่าตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป แสดงว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และความมีวินัยในตนเองเกินกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะสิ่งที่จะวัดมีแนวโน้มค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาการกระจายคะแนนของแบบสอบถามแต่ละฉบับปรากฏว่าแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ มีคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.6308 - 0.7719

2.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการ กับความมีวินัยในตนเอง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁	1.0000	.5489**	.5395**	.0185	.2800**	.5179**	.6208**
X ₂		1.0000	.5129**	.0397	.3232**	.4740**	.5627**
X ₃			1.0000	.0361	.3415**	.4881**	.6193**
X ₄				1.0000	.0885	-.0105	.0609
X ₅					1.0000	.3246**	.4193**
X ₆						1.0000	.7096**
Y							1.0000
R = .8123 R ² = .6599 F = 53.58548**							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับปัจจัยในแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความรับผิดชอบ (X_1) กับความเชื่อมั่นในตนเอง (X_2) ความอดทน (X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_5) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_6) และความเชื่อมั่นในตนเอง (X_2) กับ ความอดทน (X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_5) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_6) และความอดทน (X_3) กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_5) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_6) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_5) กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_6) นอกนั้นสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับความมีวินัยในตนเอง พบว่าปัจจัยเกือบทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) ที่สัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง (Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการ กับความมีวินัยในตนเองนั้นมีค่าเท่ากับ 0.8123 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.6599 หรือ 65.99 % หมายความว่า ปัจจัยบางประการซึ่งได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ลักษณะที่วัดรวมกับความมีวินัยในตนเอง เมื่อคิดเปอร์เซ็นต์เท่ากับ 65.99 %

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ค่าน้ำหนักความสำคัญ ดังตาราง 4

ตาราง 4 น้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง

ปัจจัย	β	b	SE _b	t
ด้านความรับผิดชอบ	.1980	.2771	.0452	6.129**
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	.1102	.1940	.0552	3.513**
ด้านความอดทน	.2137	.3340	.0492	6.787**
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	.0656	.0039	.0666	1.601
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	.1218	.2049	.0447	4.584**
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	.4108	.4339	.0322	13.455**

จากตาราง 4 แสดงว่าน้ำหนักความสำคัญของความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีค่าในรูปคะแนนดิบ อยู่ระหว่าง 0.0039 ถึง 0.4339 และในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.1102 ถึง 0.4108 ซึ่งส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนน้ำหนักความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชันซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) มีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ ดังนี้
- ฉบับที่ 1 ความรับผิดชอบ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.7542 ถึง 4.3676 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7190
- ฉบับที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.9531 ถึง 5.4426 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.6959
- ฉบับที่ 3 ความอดทน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.7614 ถึง 4.9317 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7371
- ฉบับที่ 4 ด้านการอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ
- 4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.9331 ถึง 5.1558 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7688
 - 4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.7554 ถึง 6.3138 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8573
 - 4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.8626 ถึง 6.1306 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8958

ฉบับที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.8338 ถึง 4.6598 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8958

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ที่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ทำการสอบ
2. จัดเตรียมแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง วางแผนดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับมาให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยใช้เวลา 20 นาที สำหรับตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1-3 และใช้เวลา 40 นาที สำหรับตอบแบบสอบถามฉบับที่ 4 - 5
4. นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน สหสัมพันธ์พหุคูณและการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
3. ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของแบบสอบถามปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

6. การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนเฉลี่ยรายข้อของแบบสอบถามด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และความมีวินัยในตนเอง มีค่าอยู่ระหว่าง 1.7154 ถึง

1.9845 โดยการอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด การอบรมเลียงดูแบบปล่อยปละละเลย มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำสุด

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยกับปัจจัยในแต่ละด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง .2800** ถึง .5489** และสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้แก่ ความรับผิดชอบ กับความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และความเชื่อมั่นในตนเองกับ ความอดทน การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และ ความอดทน กับ การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และ การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย กับ การอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขัน นอกนั้นสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองมีค่าเท่ากับ .8123 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณพบว่า มีค่าเท่ากับ .6599 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 4 ประการนี้วัดลักษณะเดียวกันกับความมีวินัยในตนเองถึง 65.99 %

3. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบอยู่ระหว่าง .1940 ถึง .4339 ต่อความมีวินัยในตนเอง และมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .1102 ถึง .4108 ซึ่งส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนน้ำหนักความสำคัญทางด้านการอบรมเลียงดูแบบปล่อยปละละเลยส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขัน กับความมีวินัยในตนเองมีค่าเท่ากับ .8123 และสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 1 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิกกินส์ (Wiggins, 1971 : 289) พบว่า ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ตลอดจนการอบรมเลียงดูมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง

2. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลียงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลียงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ามีปัจจัยอย่างน้อย 1

ด้านที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2 นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง แสดงว่าการที่จะเกิดความมีวินัยในตนเองนั้น นักเรียนจะต้องมีลักษณะด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2527 : 32) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลจะมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อารมณ์ นอกจากนี้ กอฟ (วิกินส์. 1971 : 289 อ้างถึงการศึกษากอฟ) ที่ว่าผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง วิตกกังวลน้อย ดังที่ ฌ็องรูฟร สตาการ์ณ (2540 : 35) ได้ทำการวิจัยผลปรากฏว่าองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน และการทำตามกฎระเบียบของสังคมมีส่วนสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง สำหรับปัจจัยทางด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้นส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองทั้งนี้อาจจะมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ขาดความเอาใจใส่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความอดทนจนบางครั้งจะใช้อารมณ์กับลูกในการเลี้ยงดูทำให้ไม่ได้รับการฝึกฝนที่ดีจึงขาดความมีระเบียบวินัยในตนเอง ดังที่แอลเดอร์ (เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์ 2515 : 18 อ้างอิงมาจาก Elder. 150 - 155) ได้กล่าวว่า ลูกสามารถทำอะไรก็ได้โดยมีอิสระเสรี เนื่องจากพ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่บุตรปล่อยให้ทำอะไรได้ตามอำเภอใจไม่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่จึงขาดระเบียบวินัยในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรระดับมัธยมศึกษา หรือ ระดับปริญญาตรี เพื่อให้ทราบว่า เมื่ออายุ หรือวัยเพิ่มขึ้นมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง
2. ควรทำการวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นเด็กปกติ กับเด็กที่มีความสามารถเฉพาะด้าน (Talented Children) เพื่อทำให้ทราบว่า ความมีวินัยในตนเองของเด็กนักเรียนสองกลุ่มนี้มีวินัยในตนเองแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณา กิจยยัน. ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอก และคุณธรรมแห่งพลเมือง. ปรินฎญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517 . อัดสำเนา.
- กัลยา สุวรรณรอด. การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินฎญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2537. อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค “ การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อส่วนรวม, ” , รวมบทความวิทยุกระจายเสียง 50 - 52 : 28 ; เมษายน 2518 .
- ชวลี นาคทัต. อิทธิพลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรม ปรินฎญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524 . อัดสำเนา .
- ชิดกมล สังข์ทอง. การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535. อัดสำเนา.
- ชำนาญ นิศารัตน์ . หนังสือเรียนสังคมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2524 .
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. คุณธรรมและจริยธรรม : หลักวิธีการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา , 2524 .
- เฉลิมชัย รัตนกรี. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐานของรัฐบาลตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร และ ครูในเขตการศึกษา 12 ปรินฎญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2527. อัดสำเนา.
- ณัฐพร สตาภรณ์. การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนายร้อย . ปรินฎญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- दनัย งามมานะ. ความรู้สึกรับผิดชอบ ความอยากรู้ อยากเห็นและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับแบบเอาใจใส่จนเกินไป. ปรินฎญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร , 2518 . อัดสำเนา.

- ดวงใจ เนตรโรจน์. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเองระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2527. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523 .
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน แลเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. " จริยธรรมของเยาวชน ," รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 . สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ : 2520
. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยา - จริยธรรม และจิตวิทยาการศึกษา.
ไทยวัฒนาพานิช, 2524 .
- ทิพย์ ดวงวิไล. พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
ประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามทัศนะของครูวิชาการโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์ . ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2532 . อัดสำเนา.
- รัชชชัย ชัยจิรญากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ . กรุงเทพฯ :
แพรวพินยา , 2529 .
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2520 .
- นิตยา พูลทอง. การศึกษาวิธีการที่ครูใช้ในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 .
ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.
- บัณฑิต ศักดิ์อุดม. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความมีวินัยในตนเองตาม
การรับรู้ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2523.
อัดสำเนา.
- ประดินันท์ อูปรมย์. จิตวิทยา . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์ , 2518 .
- ประสาธ อิศรปริดา จิตวิทยาวัยรุ่น เรือนแก้วการพิมพ์, 2523 .
- พรรณทิพย์ พันทอง. การเปรียบเทียบผลการใช้บทบาทสมมติแบบมีบทและไม่มีบทที่มี
ต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุณฑริก อำเภอ
บุณฑริก จังหวัด อุบลราชธานี. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2534 .อัดสำเนา.
- พรพิมล เฟิงศรีทอง. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์.

- ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515 .
 อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. “ การสร้างจริยธรรมให้นักเรียนไทย, ” ในแนวทางการพัฒนา
 จริยธรรมไทยเอกสารการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย. 122’-127 ;
 มกราคม 2523 .
- ภัทรา นิคมานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ
 วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน . ปริญญาณิพนธ์
 กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.
 อัดสำเนา.
- มะลิ อุดมภาพ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความภาคภูมิใจใน
 ตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2538 . อัดสำเนา.
- มัญชรี บุญนาค. การเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิดามารดา และบุคลิกลักษณะของเด็กใน
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และต่างจังหวัด . วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.
- มานิตย์ แก้วปู่. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของ
 ครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526. อัดสำเนา.
- ยุพดี เตชะอังกูร. การทดลองใช้หนังสือกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่ง
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- รัตนา นภารัตน์. การเปรียบเทียบผลการเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู ของ
 หน่วย ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531 . อัดสำเนา.
- โรจนา ศุขพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
 นักศึกษาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2530 . อัดสำเนา.
- ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และคณะ , อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า
 เมือง อ.จ. ชลบุรี รายงานวิจัยฉบับที่ 9 ของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับ
 การค้นคว้าเรื่องเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา , 2510.

- ลัดดาวรรณ ฒ ระนอง. การทดลองเพื่อใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2525 . อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ , 2536 .
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ . สถิติวิทยาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช , 2524 .
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. การละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2524.
- วรารณ รักวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช , 2528.
- วรรณวิภา ทองงอก ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517 . อัดสำเนา.
- วรินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก และควบคุมความเอื้อเฟื้อ และวินัยทางสังคม . ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรม กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา , 2524.
- วิวัฒน์ อัสวานิชย์. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2523 . อัดสำเนา.
- วิวัฒน์ มูลสถาน. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2523 . อัดสำเนา.
- สงบ ลักษณะ. " การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย , " ใน การวัดผลการศึกษา. 2 : 29 - 57; มกราคม - ธันวาคม 2524 .
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาคุณภาพประชากรไทย กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา , 2514 .
- สนั่น สุมิตร. " วินัยเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย และความเจริญรุ่งเรืองของชาติ , " คุรุปริทัศน์. 20 - 25 ; มีนาคม 2520 .

- สมพร หลิมเจริญ . การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 . ปรินิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร ,
2537 . อัดสำเนา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. " การปรับพฤติกรรม , " คุรุปริทัศน์ . 8 : 26 - 31 ; ก.ค 2526 .
- สมยศ พุทธิพนธ์. การพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคมศึกษาตามความ
คิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา . ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533 .
อัดสำเนา.
- สุชา และสุรางค์ จันท์เอม. จิตวิทยาในห้องเรียน กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2521 .
- สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาการศึกษา . พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา , 2519 .
- สุนารี เตชะโชควิวัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความ
ภาคภูมิใจในตนเอง . ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2527 . อัดสำเนา.
- สุดาวรรณ เครือพานิช " บทบาทของกรมวิชาการในการส่งเสริมจริยธรรม , " วิจัยสนเทศ.
12 (136) : 27 - 29 ; มกราคม 2535 .
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. " ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ , " คุรุปริทัศน์ . ปีที่ 14 :
พ.ค - มิ.ย 2532 .
- สุรัตน์ ศรีดาเดช. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน
กับขวัญของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัด พิษณุโลก . ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2532 . อัดสำเนา.
- ศิริพร กล่อมจันทร์. ความรับผิดชอบ การพึ่งตนเอง และวินัยในตนเองของนักศึกษา
ครูประจำการวิชาเอกบริหารโรงเรียนกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ . ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2526 . อัดสำเนา.
- อุบล มงคลสวัสดิ์ " ระเบียบวินัยและการควบคุมตนเอง , " มิตรครู . 22 (8) : 13 - 16 ;
เมษายน 2523 .
- Ausubel , David P . Ego Development and The Personality. 3rd . ed ., New York :
Grune and Stration , inc . , 1965 .
- Baruch , Dorothy Walter . New Ways in Discipline : and Your Child Today .
New York : Whittlesy House , 1949 .
- Bryant , Welker. Dissertation Abstracts International. 32 (8) : 4854 B; Feb., 1972.

- Child Study Association of America 1952 : 132 - 135 Our children Today .
New York : The Viking press , 1952 .
- English , H . B. And A.C English . A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms. Long , Greem and Co . , 1958 .
- Good , Carter V. Dictionary of Education. 3 rd. ed . , New York : McGraw Hill , Inc., 1959.
- Gough , Harrison G . Manual for the California Psychological Inventory . California : Consulting Psychological Press , Inc ., Revised , 1969 .
- Grusec, Joan E. Social Development History and Theory. New York : springer - Verlag, 1988.
- Hurlock , Elizabeth B . Child Development . New York : McGraw - Hill Book Company , 1984 .
- Justin , F " Family Patterns Corrlated with Adolescecnt Personality Structure , " Journal of Abnormal and Social Psychology. 62 : 374 ; November , 1958.
- Leonard , Charles W. Why Children Misbehave. Science Research Associates ,Inc., 1952.
- Madsen , Charles . H . and Madsen , Cifford . Teaching / Discipline : A Positive Approach for Education Development . London : Allyn & Bacon Inc . , 1981 .
- Mowrer, Orval H. Learning Theory and Behavior. New York : Wiley, 1970.
- Mussen , Paul H., John J. Conger and Jerome Kagan .Child Develment and Personality. 3 rd . ed ., New York : Harper & Row , 1969.
- Peck , R . F " Family Patterns Correlated with Adolescecnt Personality Structure , " Journal of Adonormal and Social Psychology. 62 : 374 ; November, 1958.
- Robert , C .R . 1978. " A Comparison of School Discipline between Student Teachers And School Administrators , " Dissertation Abstracts International .,Vol 38 No . 7 : 3826 A ; January , 1978.
- Sears, R.R., E E. Maccoby and H. Levin . Pattern of Child Rearing : Evanston, Illinois, Row Peterson, 1957.
- Sheviakov , G.V. and R. Fritz . Discipline for Todays Children and Youth. Washington D.C : National Education Association , 1975 .

- ✓ Vincent , Elizabeth Lee. Human Psychological Develoment. New York : The Ronal Press Company , 1961 .
- Weisfeld , David . " Cognitive Styles of Child Discipline ," Dissertation Abstracts International . 35 (4) : 1930 B ; October ,1974 .
- Wiggins , Jerry S. and Others. The Psychlogy of Personality Addison - Wesley Publishing Company , 1971 .
- Wright, D. The Psychology of Morol Behavior. Middlesesey : Renuin Book, 1981.
- ✓ Yamane , Taro . Statistic , an introductory analysis . 2nd ed . New York : Haper , 1967 .
- Zimbardo , Philip. G. Shyness. What it is what to do about it . Philippiness : Addison - wesley Publishing Company ., 1977 .

ภาคผนวก ก
คำอำนาจจำแนก
ค่าความเชื่อมั่น

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านความรับผิดชอบต่อ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	1.7542 *	9	3.1172 *
2	3.6742 *	10	1.8563 *
3	4.3676 *	11	3.6367 *
4	3.1394 *	12	2.5598 *
5	3.9072 *	13	2.2738 *
6	2.0764 *	14	2.3234 *
7	2.2716 *	15	2.2236 *
8	3.1869 *		

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.7190

α = 0.05 One -tailed

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.3882 *	9	4.6582 *
2	5.4426 *	10	2.1211 *
3	2.9441 *	11	4.1572 *
4	4.3673 *	12	4.7044 *
5	2.3267 *	13	3.4057 *
6	1.9531 *	14	3.3532 *
7	3.6795 *	15	3.7065 *
8	3.7778 *		

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.7959

α = 0.05 One -tailed

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านความอดทน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	1.7514 *	9	3.3718 *
2	2.0627 *	10	2.5269 *
3	4.0731 *	11	3.1451 *
4	1.9606 *	12	4.9317 *
5	2.4870 *	13	4.7532 *
6	2.2915 *	14	3.3718 *
7	3.5089 *	15	2.8929 *
8	2.6316 *		

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.7371

 $\alpha = 0.05$ One -tailed

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านวินัยในตนเอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.5619 *	9	3.2376 *
2	3.6685 *	10	2.9530 *
3	2.1723 *	11	4.1118 *
4	3.1767 *	12	3.5784 *
5	1.9873 *	13	4.6598 *
6	1.7727 *	14	4.1313 *
7	3.6660 *	15	3.0048 *
8	1.8338 *		

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.8958

 $\alpha = 0.05$ One -tailed

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	แบบปล่อยปละละเลย	แบบประชาธิปไตย	แบบเข้มงวดกวดขัน
1	3.3420 *	5.3323 *	3.6723 *
2	4.7620 *	4.6367 *	4.2060 *
3	3.5616 *	3.1766 *	3.4233 *
4	4.5784 *	5.5296 *	6.1306 *
5	2.8555 *	5.7699 *	5.0489 *
6	3.9530 *	6.3138 *	3.3917 *
7	3.4697 *	6.2484 *	4.9836 *
8	2.7454 *	4.1088 *	5.4208 *
9	2.9422 *	1.7554 *	1.8626 *
10	1.9331 *	3.6002 *	3.7270 *
11	4.8005 *	4.6630 *	5.8110 *
12	3.8827 *	5.8236 *	4.6093 *
13	5.1558 *	5.1558 *	4.5914 *
14	4.4621 *	4.7966 *	3.7464 *
15	3.3889 *	5.4175 *	5.3785 *

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.9009 แบบปล่อยปละละเลย

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.8573 แบบประชาธิปไตย

Reliability (Alpha Coefficient) = 0.7688 แบบเข้มงวดกวดขัน

α = 0.05 One - tailed

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการทั้ง 4 ฉบับ

แบบสอบถามวัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

ฉบับที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ประจำ” “บางครั้ง” หรือ “ไม่เคย” ช่องใดช่องหนึ่งหลังข้อความที่เป็นจริงของตนเอง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ขณะที่เรียนวิชาหนึ่ง ข้าพเจ้ามักเอางานวิชาอื่นขึ้นมาทำ			
2. ข้าพเจ้าไม่เคยติดตามผลการเรียน			
3. ข้าพเจ้าล้มเลิกกระดานตามที่รับมอบหมาย			
4. ข้าพเจ้าลอกการบ้าน			
5. ข้าพเจ้ามักหลีกเลี่ยงงานที่ครูมอบหมาย			
6. เมื่อข้าพเจ้าทำของเสียหาย ข้าพเจ้าไม่บอกใคร			
7. ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนออกไปเล่น			
8. ข้าพเจ้าขีดเขียน และทำความสะอาดปรกตามฝาผนัง			
9. ข้าพเจ้าล้มรดน้ำต้นไม้ตามที่ครูสั่ง			
10. ข้าพเจ้าแปร่งฟันตอนเช้าและก่อนนอนโดยพ่อแม่ไม่ต้องเคียวเชียว			
11. เมื่อครูสั่งให้ปลูกต้นไม้ข้าพเจ้าจะไม่ทำตาม			
12. ข้าพเจ้าไม่รับผิดชอบเมื่อทำของหาย			
13. ข้าพเจ้าออกไปเล่น เมื่อแม่สั่งให้กวาดบ้าน			
14. ข้าพเจ้าไม่ยอมทำงาน เมื่อครูมอบงานให้ทำ			
15. ข้าพเจ้าพยายามเรียนให้ทัน เมื่อหายป่วย			

ฉบับที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ประจำ” “บางครั้ง” หรือ “ไม่เคย” ช่องใดช่องหนึ่งหลังข้อความที่เป็นจริงของตนเอง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ข้าพเจ้าเปลี่ยนใจไม่ทำตามความคิดเดิม เมื่อได้รับคำแนะนำใหม่			
2. เมื่อครูให้เขียนกระดานดำ ข้าพเจ้ามีอาการมือสั่น			
3. ข้าพเจ้ากลัวแสงแดดในฤดูร้อน			
4. เมื่อเกิดอุปสรรค ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้			
5. เวลาพูดกับคนที่เราไม่รู้จัก ข้าพเจ้าจะวางตัวไม่ถูก			
6. ข้าพเจ้ารู้สึกเฉย ๆ เมื่อถูกผู้ใหญ่ตำหนิ			
7. ข้าพเจ้ากล้าทำในสิ่งที่คนอื่นไม่ทำ			
8. ข้าพเจ้ากล้าคิดและทำเรื่องแปลก ๆ			
9. ข้าพเจ้าไม่กล้าที่จะเดินผ่านที่เปลี่ยว ๆ			
10. ข้าพเจ้ากล้ารับของจากคนแปลกหน้า			
11. ข้าพเจ้ากล้าใช้คำพูดแปลก ๆ กับเพื่อน			
12. ข้าพเจ้ากล้าร้องเพลง แม้ไม่มีใครฟัง			
13. ข้าพเจ้ากล้ายอมรับว่าลอกการบ้านเพื่อน			
14. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรื่องใดจะไม่สำเร็จ			
15. ข้าพเจ้ากล้าแสดงท่าทางแปลก ๆ ในที่ชุมชน			

ฉบับที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ประจำ” “บางครั้ง” หรือ “ไม่เคย” ช่องใดช่องหนึ่งหลังข้อความที่เป็นจริงของตนเอง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. เมื่อทำผิดข้าพเจ้าพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้			
2. ข้าพเจ้าไม่ร้องไห้เมื่อเพื่อนแหย่			
3. ข้าพเจ้าแบกของหนัก ๆ โดยไม่เหนื่อย			
4. ข้าพเจ้าทำความดีแล้วยังไม่ได้ดี ข้าพเจ้าจะเลิกทำ			
5. ข้าพเจ้าไม่เคยย่อท้อ และเป็นทุกขีในการทำงานหนัก			
6. ข้าพเจ้าปฏิเสธการทำงานที่ใช้เวลานาน ๆ			
7. ข้าพเจ้าเคยนั่งรอเพื่อน ๆ เป็นเวลาหลายชั่วโมง			
8. ในการทดลองข้าพเจ้าพยายามทดลองจนเสร็จ			
9. ข้าพเจ้าตากแดดนาน ๆ เวลาถูกลงโทษ			
10. ข้าพเจ้าจะไม่ส่งเสียงร้อง เมื่อห่มอนิจฺยา			
11. ข้าพเจ้าอดทนยืนรอรถเมล์นาน ๆ			
12. ข้าพเจ้าไม่ส่งเสียงร้อง เมื่อถูกลงโทษ			
13. เมื่อโดนหนามตำเท้าข้าพเจ้ารู้สึกเฉย ๆ			
14. ข้าพเจ้าสามารถเดินทางไกล ๆ โดยไม่บ่น			
15. ข้าพเจ้าไม่เคยอดทนทำการบ้าน			

ฉบับที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ประจำ , บางครั้ง, และไม่เคย ของทุกตัวเลือก

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ถ้านักเรียนมีความคิดเห็นไม่ตรงกับพ่อแม่ของนักเรียน พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไรกับนักเรียน ก. ตำหนิและว่ากล่าว ข. รับฟังอย่างมีเหตุผล ค. เจย ๆ			
2. เมื่อนักเรียนทำผิดพ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไรก่อนลงโทษ ก. เรียกมาดุและว่ากล่าว ข. ฟังคำอธิบาย ค. เจย			
3. ทุกครั้งที่นักเรียนทะเลาะกับพี่น้องพ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุและสั่งให้เลิกทะเลาะกัน ข. ถามสาเหตุ และดักเตือน ค. ปลอ่ยให้ทะเลาะกัน			
4. ถ้านักเรียนได้รับมอบหมายงานหนึ่งอย่างจาก พ่อแม่ แล้วลืมหำพ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุทันที ข. ถามเหตุผล ค. วางเจยไม่ชักถาม			
5. โกลัสอบนักเรียนต้องดูตำราเพื่อเตรียมตัวสอบพ่อแม่ ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร ก. บังคับ ให้อ่านหนังสือทุกวัน ข. แนะนำการอ่านหนังสือ ค. ไม่เคยสนใจ			

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
6. เวลาทำการบ้านพ่อแม่จะปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร ก. บังคับให้ทำงานเสร็จ ข. อธิบายให้ฟัง ค. ไม่สนใจ			
7. ขณะที่นักเรียนต้องแต่งตัวออกนอกบ้านไปเที่ยว พ่อแม่จะอย่างไร ก. บังคับให้ใส่ชุดตามที่จัดให้ ข. ดูว่าแต่งตัวเหมาะสมหรือไม่ ค. ไม่สนใจนักเรียนว่าจะใส่ชุดอะไร			
8. เวลาที่ฝนตกนักเรียนได้ออกไปเดินตากฝนทำให้ไม่สบาย เมื่อพ่อแม่ทราบจะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุ หรือตำหนิทันที ข. พาไปหาหมอ ค. ให้ไปหยิบยารับประทานเอง			
9. เวลาเลิกเรียนนักเรียนไปเที่ยวเล่นจนเย็น เมื่อกลับถึงบ้าน ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร ก. ทำโทษทันที ข. เรียกมาสอบถาม ค. เจย และไม่สนใจ			
10. ถ้ามีญาติผู้ใหญ่หรือเพื่อนสนิทของพ่อแม่มาเยี่ยมเยียนที่บ้าน พ่อแม่จะปฏิบัติเช่นไร ก. สั่งให้นักเรียนยกน้ำมาให้ ข. แนะนำให้รู้จัก ค. ให้ออกไปเล่น			

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
11. เพื่อนของนักเรียนมีปัญหาเดือดร้อน และนักเรียนได้นำมาเล่าให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่จะอย่างไร ก. ห้ามคบกับเพื่อนคนนี้ ข. ช่วยให้คำปรึกษา ค. ไม่สนใจที่จะช่วยแก้ปัญหา			
12. เมื่อนักเรียนช่วยทำงานบ้าน พ่อแม่ของนักเรียนจะทำเช่นไร ก. เข้มงวดเรื่องงาน ข. ชมเชย ค. ไม่สนใจ			
13. วันหนึ่งนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในโรงเรียนทำให้กลับบ้านช้าผิดเวลา พ่อแม่จะปฏิบัติเช่นไร ก. ทำโทษทันที ข. ดักเตือน ค. ไม่สนใจ			
14. นักเรียนนอนตื่นสายไปโรงเรียนไม่ทัน พ่อแม่จะทำเช่นไร ก. ดุว่าทันที ข. ดักเตือน ค. ไม่สนใจ			
✓ 15. เมื่อนักเรียนกล่าวคำหยาบคาย พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุ ว่ากล่าวทันที ข. เตือน และแนะนำ ค. เฉย ๆ ไม่ว่ากล่าว			

ฉบับที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ประจำ” “บางครั้ง” หรือ “ไม่เคย” ช่องใดช่องหนึ่งหลังข้อความที่เป็นจริงของตนเอง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ข้าพเจ้าเคี้ยวหมากฝรั่งขณะกำลังเรียน			
2. ข้าพเจ้านำมีดมาโรงเรียน			
3. ข้าพเจ้าปีนรั้วออกนอกโรงเรียน			
4. ข้าพเจ้าขีดเขียนตามฝาผนัง			
5. ข้าพเจ้าเดินลัดสนาม			
6. ข้าพเจ้าชอบทะเลาะกับเพื่อนในโรงเรียน			
7. ข้าพเจ้าแอบเล่นการพนันในโรงเรียน			
8. ข้าพเจ้าทำผิดระเบียบของโรงเรียน			
9. ข้าพเจ้าเคยหนีออกนอกโรงเรียน			
10. ข้าพเจ้าทิ้งขยะลงบนพื้นบ้าน			
11. ข้าพเจ้าเด็ดดอกไม้บริเวณโรงเรียน			
12. ข้าพเจ้าเข้าพบครูโดยไม่ได้รับอนุญาต			
13. ข้าพเจ้าไม่เคยลักขโมยของ ใดๆ โรงเรียน			
14. ขณะคุณครูแจกของข้าพเจ้าจะรีบแข่งเพื่อนไปรับของจากครู			
15. ขณะเรียนข้าพเจ้าไม่ออกไปซื้อของนอกโรงเรียน			

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- | | |
|------------------------------|---------------------------------|
| 1. รศ. นิภา ศรีไพโรจน์ | ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา |
| 2. ผศ. เชาวนา ขวลิตรำรง | ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา |
| 3. ดร. บุญชู ชลัษเฐียร | กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ |
| 4. อาจารย์ สายสมร ชาติยานนท์ | กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ |
| 5. อาจารย์ นลินี ณ นคร | มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช |

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาว อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์
เกิดวันที่	12 กันยายน 2507
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 13 ถนนราชดำริห์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดโพธิ์ (ราษฎร์ผดุงผล) หมู่ที่ 9 ถนนพุทธมณฑลสาย 1 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพ ฯ โทร 4486113
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนปลาย แผนกวิทยาศาสตร์
พ.ศ. 2530	ค.บ (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) วิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทคัดย่อ
ของ
อรรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกวัดผลการศึกษา
มกราคม 2542

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง และยังศึกษานำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ของกลุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จำนวน 582 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และความมีวินัยในตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.8123 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการศึกษานำหนักความสัมพันธ์ของปัจจัยในรูปคะแนนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 0.1102 - 0.4108 และในรูปคะแนนดิบมีค่าระหว่าง 0.1940 - 0.4339 โดยปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยทางด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีน้ำหนักความสำคัญที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE RELATIONSHIP BETWEEN SOME FACTORS AND BEHAVIOR
SELF - DISCIPLINES FOR PRATHOM SUKSA SIX

ABSTRACT

BY

ORAWAN PANICHPATHOMPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
January 1999

The purpose of this research was to study the relationship between some factors with Self disciplines and the beta weight of each factor which contributed to Self discipline. The stratified random sampling was used to selected 582 Prathom suksa six students of academic year 1997 of Khet Talingchan in Bangkok. The instruments consisted of Responsible , Self confidence , Endurance and three types of Child Rearing Practice : Autocratic, Democratic, and Laisses - faire and Self discipline test.

The result showed that multiple correlation coefficient between Responsible, Self confidence, Endurance , Democratic child rearing practice, Laisses - faire child rearing practices with Self disciplines was 0.8123 at .01 level statistical significant and the beta weight of each factor between 0.1120 - 0.4108 in standard score and beta weight in raw score between 0.1940 - 0.4339 . And beta weight of Responsible , Self confidence , Endurance , Democratic child rearing practice, Laisses faire child rearing practice contributed to Self discipline at .01 level statistical significant. But, Autocratic child rearing practices contribute to Self discipline was not significant .